

LIETUVOS RESPUBLIKOS
MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos miškų įstatymą Nr. I-671 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
MIŠKŲ
ĮSTATYMAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja miško įveisimą, atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, tvarkymą, naudojimą, su miškais susijusią žmogaus veiklą ir jos planavimą.
2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti, kad visų nuosavybės formų miškai būtų tvarkomi derinant tarpusavyje ekologines, ekonomines ir socialines visuomenės reikmes miškui, sudarant sąlygas formuoti tvarius, klimato pokyčiams atsparesnius šalies miškus, kurie atliktų daug ir įvairių miško ekosistemų funkcijų.
3. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atvejinis pagrindinis miško kirtimas** – pagrindinis miško kirtimas, kai medynas kertamas per kelis kartus, siekiant sudaryti sąlygas medynui atsikurti.
2. **Biržė** – miško kirtimui atribotas arba kertamas miško plotas.
3. **Brandus medynas** – medynas, kurio vyraujanti medžių rūšis pasiekusi minimalų pagrindinių miško kirtimų amžių.
4. **Bręstantis medynas** – medynas, kurio vyraujanti medžių rūšis ne daugiau kaip 10 metų jaunesnė už minimalų pagrindinių miško kirtimų amžių.
5. **Elitinis medis** – selekciškai labai vertingas medis, įvertintas pagal paveldėtus dauginant sėklomis vertingus požymius ir savybes.
6. **Gamtinės buveinės miškuose** – Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir (ar) saugomų rūšių buveinės miškuose.
7. **Gamtinę brandą pasiekęs medis** – medžio būklė, kai prasideda jo senėjimo procesas ir jis pradeda nykti.
8. **Gamtiškoji miškininkystė** – natūraliu miško vystymusi grindžiamas miškų tvarkymas, palaikantis ar didinantis miškų biologinę įvairovę.

9. **Gamtotvarkos priemonės miškuose** – miškotvarkos projektuose ir (ar) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, invazinių rūšių populiacijų gausos reguliavimo veiksmų planuose, saugomų rūšių apsaugos planuose suprojektuotos gamtinės aplinkos tvarkymo, apsaugos ir formavimo priemonės miško žemėje, skirtos saugomų rūšių buveinių ir ekosistemų apsaugos palankiai būklei išsaugoti ir (ar) atkurti.

10. **Kompleksinė miškų ūkio veikla** – veikla, apimanti miškų įveisimą, atkūrimą, priežiūrą, apsaugą, racionalų miško išteklių naudojimą, medienos ruošą ir prekybą mediena, miško ištekliais ir biokuru, taip pat gamtos vertybių apsaugą, gamtotvarkos priemonių miškuose įgyvendinimą, miško infrastruktūros įrengimą ir priežiūrą.

11. **Laisvasis miško kirtimas** – neplynasis miško kirtimas privataus miško savininko reikmėms III ar IV grupės miškuose, kurį atlikus medyno skalsumas lieka ne mažesnis kaip 0,7 miško valdos ribinių linijų kirtimas, medžių kirtimas grioviuose, 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, taip pat sausulių ir vėjavartų, pavojų keliančių medžių kirtimas.

12. **Medynas** – pagrindinis miško ekosistemos elementas – miško dalis, apaugusi medžiais, kurių vidutinis amžius ne mažesnis kaip 7 metai, skalsumas ne mažesnis kaip 0,3 ir kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, ir kita miško augalija.

13. **Medyno skalsumas** – medžių gausą medyne apibūdinantis rodiklis, išreiškiamas medžių skerspločių sumos arba medžių skaičiaus ir atitinkamo etaloninio medyno rodiklio santykiu.

14. **Miškas** – ne mažesnis kaip 0,1 hektaro žemės plotas, kuriame yra pagrindinis miško ekosistemos elementas – medynas arba kuriame jo laikinai nėra (kirtavietės, žuvę medynai, miško krūmynai, miško želdiniai ir (ar) žėliniai). Mišku nelaikomi kapinės augantys medžiai ir krūmai, kelio juostose įveisti želdiniai, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patikėjimo teise valdomuose ne miškų ūkio paskirties žemės sklypuose augantys medžiai ir krūmai, siauros – iki 10 metrų pločio – medžių juostos, gyvatvorės, pavieniai medžiai ir krūmai, taip pat želdynai, sodai, trumpos (iki 20 metų) rotacijos plantaciniai želdiniai.

15. **Miško atkūrimas** – miško želdinimas ir (arba) žėlimas, miško želdinių ir žėlinių priežiūra ir apsauga, kol susiformuoja medynas, miško žemės taksaciniuose sklypuose, kuriuose prieš tai miškas augo.

16. **Miško dauginamoji medžiaga** – sodmeninės augalų dalys, sėklinė medžiaga, iš jų išauginti sodmenys (sėjinukai ir sodinukai) arba savaiminukai, naudojami miškams įveisti ar atkurti.

17. **Miško dauginamosios medžiagos tiekėjas** – miško dauginamosios medžiagos prekyba ir (ar) importu besiverčiantis fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, ar jų padalinys.

18. **Miško ekosistema** – tarpusavio ryšiais susijusių medžių, kitų augalų, gyvūnų ir jų užimamos erdvės negyvų komponentų, tarp kurių vyksta medžiagų ir energijos apykaita, save reguliuojanti sistema.

19. **Miško infrastruktūra** – miško medelynų infrastruktūra, miško keliai, melioracijos statiniai, miško priešgaisrinei saugai skirti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, kiti inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti miško aplinkosauginėms, rekreacinėms, mokslinių tyrimų, socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms funkcijoms įgyvendinti ir laukiniams gyvūnams nelaisvėje laikyti.

20. **Miško ištekliai** – nenukirstas miškas, sakai, kelmai ir dervuoliai, medžių žievė, karnos ir tošis, medžių sula, kalėdiniai medeliai, kitos dekoratyvinės miško medžiagos, šakelės, vytelės, grybai, riešutai, uogos, vaisiai, vaistažolės ir vaistinė žaliava, miško paklotė, lapai ir miško augalai.

21. **Miško kelias** – miško žemėje įrengtas kompleksinei miškų ūkio ar kitai veiklai miške skirtas III ar IV kategorijos vienos eismo juostos vietinės reikšmės vidaus kelias.

22. **Miško kirtimo liekanos** – biokurui ar kitoms reikmėms galimos panaudoti kelmų antžeminės dalys, nuopjovos, pjuvenos, medžių viršūnės, šakos, smulkių medžių, kurių skersmuo 1,3 m aukštyje yra 6 cm ir mažesnis, stiebai.

23. **Miško krūmynas** – krūmais apaugusi miško dalis, kurioje laikinai nėra medyno.

24. **Miško laukymė** – atvira vieta miške, kurioje nėra medyno, bet gali augti krūmai arba pavieniai medžiai.

25. **Miško lydimas kirtimas** – miško iškirtimas plynai technologinėms, gamybinėms miškų ūkio reikmėms ir miško žemę pavertus kitomis naudmenomis.

26. **Miško medelynas** – iš vieno ar daugiau žemės sklypų sudarytas plotas, kuriame atvirame grunte ir (ar) šiltnamiuose auginami miško sodmenys ir įrengta jiems auginti reikalinga infrastruktūra – komposto ruošimo vieta, laistymo sistema ir (ar) vandens telkinys, keliai, miško sodmenų rūšiavimo, laikymo, su medelyno veikla susiję statiniai ir įrenginiai.

27. **Miško savininkas** – valstybė, savivaldybė, fizinis ar juridinis asmuo arba subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, tačiau turintis civilinį teisnumą, įgiję nuosavybės teisę į mišką.

28. **Miškotvarka** – miškų ūkio planavimo sistema, apimanti miškų inventorizaciją ir apskaitą, miškų būklės, naudojimo ir ūkinės veiklos analizę, veiklos miškuose organizavimą.

29. **Miškotvarkos projektas** – veiklos miško žemėje planas, kuriame nustatoma miško atkūrimo, naudojimo, apsaugos, infrastruktūros ir gamtotvarkos priemonių visuma.

30. **Miško valda** – nuosavybės teise valdomas miškų ūkio paskirties žemės sklypas.

31. **Miško valdos ribinė linija** – miško valdos ribas natūroje žyminti linija.

32. **Miško veisimas** – miško želdinimas ir (arba) žėlimas, miško želdinių ir žėlinių priežiūra ir apsauga, kol susiformuoja medynas, žemėje, kurioje prieš tai miškas neaugo.

33. **Miško želdiniai** – miško medžiai ir krūmai, žmogaus pasodinti arba pasėti ne mažesniame kaip 0,1 hektaro plote atkuriant arba įveisiant mišką.

34. **Miško žemė** – miškui įveisti skirta valstybinė žemė, miško medelynai, mišku apaugę žemės plotai ir juose esančios miško laukymės, mažosios miško pelkės (iki 1 hektaro ploto), iki 0,1 hektaro ploto dirbtiniai vandens telkiniai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miško keliai, kvartalų linijos, technologinės proskynos, priešgaisrinės juostos, poilsio aikštelės, laukinių gyvūnų pašarų aikštelės, medienos sandėlių ir miško infrastruktūros, inžinerinių tinklų (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų siaurose iki 10 metrų pločio žemės juostose užimti žemės plotai, taip pat dviračių ir pėsčiųjų takų užimamos žemės juostos.

35. **Miško žemės taksacinis sklypas** – miško žemės dalis, atskiriama nuo kitų pagal miško žemės naudmenas, miško grupę ir funkcinę paskirtį, administracinį suskirstymą, miško augimo sąlygas, medyno taksacinius rodiklius.

36. **Miško žėliniai** – miško medžiai ir krūmai, savaime sužėlę ne mažesniame kaip 0,1 hektaro plote atsikuriant miškui arba apželiant mišku žemei, kurioje miškas prieš tai neaugo.

37. **Miškų sklypų inventorizacija** – miško išteklių kiekybinių, kokybinių rodiklių įvertinimas ir miško žemės taksacinių sklypų nustatymas.

38. **Miškų stichinė nelaimė** – įvykis, kai einamaisiais metais biotiniai ir (ar) abiotiniai veiksniai labai pažeidžia medžius, kurių suminis turis savivaldybės teritorijoje esančiuose miškuose sudaro daugiau kaip 50 tūkst. kubinių metrų.

39. **Miškų urėdija** – valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti, naudojanti valstybinę miško žemę ir jais disponuojanti įstatymų nustatytais sąlygomis ir tvarka, taip pat vykdanči juose kompleksinę miškų ūkio veiklą ir kitą įmonės įstatuose numatytą veiklą.

40. **Nacionalinė miškų inventorizacija** – miškų inventorizacija, atliekama naudojant apskaitos barelių tinklą ir statistiniais metodais nustatant svarbiausius miškų būklės ir jų kaitos rodiklius šalyje ar regione.

41. **Nenukirstas miškas** – miško žemėje augantys medžiai, sausuočiai, vėjavartos, vėjalaužos, kiti nenukirsti sumedėję miško augalai.

42. **Nepriklausomas medienos matuotojas** – nenukirsto miško ir (ar) medienos matavimo ir kokybės vertinimo kvalifikaciją įgijęs ir tai liudijantį atestatą turintis fizinis asmuo, kuris pats nesiverčia prekyba mediena, nėra juridinio asmens, besiverčiančio prekyba mediena, dalyvis, valdymo organų narys, atstovas, nesusijęs su tokio juridiniu asmeniu darbo, tarnybos santykiais ar jungtine veikla, taip pat nėra medienos pirkėjų ar pardavėjų artimi giminaičiai, nesusiję su jais darbo, tarnybos santykiais ar jungtine veikla.

43. **Pagrindinis miško kirtimas** – brandžių ir bręstančių (retų ar įsiterpusių į kertamus brandžius medynus) medynų ar brandžių medžių kirtimas siekiant racionaliai ir tolygiai naudoti miško išteklius, formuoti ar atkurti našius ir atsparius tikslinius medynus. Pagrindinio miško kirtimo būdai yra šie: atrankinis, atvejinis ir plynasis.

44. **Pagrindinių miško kirtimų norma** – didžiausias leidžiamas medienos kiekis ar miško plotas, kuris per tam tikrą laiką gali būti iškertamas vykdant pagrindinius miško kirtimus.

45. **Pavojų keliantis medis** – nudžiūvęs, nulūžęs, skilęs, pakrypęs su išvirtusiomis ar pakilusiomis šaknimis, apdegęs, puvinio ar kitaip pažeistas medis, kuris auga mažesniu nei jo aukštis atstumu nuo pastatų ir kitų statinių, geležinkelio kelių ar jų įrenginių, kelių, pėsčiųjų ir dviračių takų, automobilių stovėjimo ar poilsio aikštelių, atokvėpio vietų, stovyklaviečių, elektros energijos perdavimo sistemos ir elektros energijos skirstomųjų tinklų, elektros oro linijų ir virsdamas ar lūždamas gali padaryti žalos asmenims ar jų turtui, sutrikdyti inžinerinės infrastruktūros veiklą.

46. **Pirmykštis miškas** – natūraliai atsikūręs vietinių medžių rūšių miškas, kuriame nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių ir nesutrikdyti ekologiniai procesai.

47. **Plantaciniai želdiniai** – greitai augančių medžių ar krūmų, skirtų prekybai medienai, energetinei žaliavai ar kitoms reikmėms, želdiniai, auginami ne miško žemėje.

48. **Plynasis pagrindinis miško kirtimas** – pagrindinis miško kirtimas, kai biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomo pomiškio grupes, siekiant racionaliai naudoti miško išteklius. Po kirtimo likę medžiai nesudaro medyno.

49. **Prekyba miško dauginamąja medžiaga** – miško dauginamosios medžiagos pateikimas prekybai, siūlymas parduoti, pardavimas arba pristatymas kitam asmeniui.

50. **Rinktinis medis** – selekciškai vertingas medis, atrinktas pagal nustatytus klasifikacinius fenotipinius požymius.

51. **Sanitarinis miško kirtimas** – miško kirtimas, kai siekiant išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo kertami biotinių ir (ar) abiotinių veiksnių pažeisti ar žuvę medynai arba iškertami medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo pavojų keliantys medžiai.

52. **Sengirė** – įvairiaamžis vietinių medžių rūšių miškas, kurio dauguma medžių pasiekę gamtinę brandą ir susiformavę natūraliai, paprastai vėlyvojo vystymosi etapais vieno tipo pirmąjame miške. Buvusios žmogaus veiklos požymiai gali būti matomi, tačiau jie pamažu nyksta arba nėra pernelyg reikšmingi, kad sutrikdytų natūralius procesus.

53. **Sėklinė miško bazė** – sėkliniai ir genetiniai medynai, sėklinės miško medžių plantacijos, miško medžių klonų rinkiniai, bandomieji miško medžių želdiniai, miško medžių genetiniai draustiniai, rinkiniai ir elitiniai medžiai, kiti atrinkti ir įvertinti medynai, medžių grupės ir pavieniai medžiai, iš kurių gaunama miško dauginamoji medžiaga.

54. **Specialusis miško kirtimas** – miško kirtimas, kuriuo siekiama formuoti kraštovaizdį, išsaugoti ir atkurti genetiškai vertingas miško medžių populiacijas miško medžių genetiniuose draustiniuose, genetiniuose ir sėkliniuose medynuose, klonų rinkiniuose, išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę, vykdyti selekciją bandomųjų miško medžių želdinių plotuose, sėklinėse miško medžių plantacijose, ruošti sėklas sėklinės miško bazės objektuose, vykdyti biotechnines priemones, gerinančias natūralias laukinių gyvūnų gyvenamosios aplinkos sąlygas, pertvarkyti medynus ir krūmynus, tvarkyti ir atkurti mišką žuvusiuose medynuose, šalinti avarijų padarinius.

55. **Ugdomasis miško kirtimas** – miško kirtimas nebrandžiam medyje siekiant išauginti tam tikros rūšinės sudėties, tankumo ir struktūros medyną, didinti medynų produktyvumą, atsparumą ir sveikatingumą, gerinti miškų ekologines, ekonomines, estetines, rekreacines funkcijas, išsaugoti miškų biologinę įvairovę arba ją atkurti.

56. **Valstybinio miško valdytojas** – miškų urėdija, saugomų teritorijų direkcija, savivaldybė ar kitas subjektas, valdantis patikėjimo teise valstybinę miško žemę.

57. **Žaliavinė mediena** – miško žemėje nukirstų medžių stiebų mediena, skirta medienos gaminiams ruošti.

58. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos augalų nacionalinių genetinių išteklių įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinių augalų ir grybų įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme, Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme.

II SKYRIUS MIŠKŲ VALDYMAS

3 straipsnis. Nacionalinės miškų politikos formavimas, valstybės institucijų kompetencija miškų valdymo srityje

1. Nacionalinė miškų politika formuojama ir įgyvendinama vadovaujantis valstybės strategijų, strateginio, programavimo bei veiklos lygmens planavimo dokumentais, kurių taikymas apibrėžtas Strateginio valdymo įstatyme.

2. Miškų valstybinį valdymą vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir Vyriausybės įgaliotos institucijos.

3. Vyriausybė:

- 1) tvirtina penkerių metų vidutinę metinę pagrindinių miško kirtimų normą valstybiniuose miškuose;
- 2) tvirtina miškų grupių normatyvus ir miškų priskyrimo miškų grupėms tvarką;
- 3) nustato didmeninės prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarką;
- 4) nustato miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarką.

4. Aplinkos ministerija, formuodama valstybės politiką aplinkos ministrui pavestose gamtos išteklių – miškų – valdymo srityje, organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą, atlieka šias funkcijas:

1) rengia Seimo tvirtinamas nacionalines darbotvarkes ir jas teikia svarstyti Vyriausybei. Rengia Vyriausybės tvirtinamą Nacionalinį miškų sektoriaus plėtros planą ir kitus nacionalinių darbotvarkių planus, nacionalines plėtros programas, kuriuose suplanuoja miškų politikos priemones, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą;

- 2) koordinuoja nacionalinę miškų inventorizaciją ir miškų būklės stebėseną;
- 3) atlieka Lietuvos Respublikos miškų registro informacinės sistemos valdytojo funkcijas;
- 4) organizuoja su miškais susijusį tarptautinį bendradarbiavimą;
- 5) Vyriausybės pavedimu įgyvendina miškų urėdijos savininko teises ir pareigas;
- 6) nustato miškų urėdijai privalomąsias miško įveisimo, atkūrimo, apsaugos, ugdymo, tvarkymo darbų ir gamtotvarkos priemonių miškuose normas, šių normų nustatymo ir vykdymo tvarką;
- 7) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

5. Vyriausybės įgaliotos institucijos, vykdydamos miškų valstybinį valdymą, atlieka šias funkcijas:

- 1) atlieka nacionalinę miškų inventorizaciją ir miškų apskaitą, rengia ir skelbia oficialiąją miškų statistiką;
- 2) rengia miškų priskyrimo miškų grupėms planus;
- 3) tvirtina miškotvarkos projektus;
- 4) išduoda leidimus kirsti mišką;
- 5) išduoda nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatus;
- 6) paskirsto metinę pagrindinių miško kirtimų normą valstybinio miško valdytojams;
- 7) koordinuoja genetinių miško medžių išteklių išsaugojimą ir selekciją;
- 8) vykdo sėklinės miško bazės, miško dauginamosios medžiagos kilmės, kokybės ir prekybos ją priežiūrą, išduoda miško dauginamosios medžiagos kilmę ir kokybę patvirtinančius dokumentus, registruoja miško dauginamosios medžiagos tiekėjus;
- 9) vykdo miškų būklės stebėseną, seka, prognozuoja medžių ligų ir miško kenkėjų pažeidimus, koordinuoja miško sanitarinės apsaugos priemonių taikymą;
- 10) konsultuoja asmenis miško naudojimo, atkūrimo ir įveisimo priežiūros ir apsaugos klausimais;
- 11) atlieka Miškų registro informacinės sistemos duomenų patikrinimą natūroje (vietoje);
- 12) priima sprendimus patvirtinti miškų sklypų inventorizacijos arba jos patikslinimo metu nustatytus duomenis;
- 13) skelbia miškų stichines nelaimes;
- 14) vykdo šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą miškininkystės sektoriuje;
- 15) vykdo nepriklausomų medienos matuotojų veiklos priežiūrą;

16) organizuoja židinių naikinimą visų nuosavybės formų miškuose medžių spyglius ir lapus graužiančių miško kenkėjų masinio išplitimo vietose naudojant aviaciją, kai nėra kitų veiksmingų priemonių likviduoti židinių;

17) atlieka valstybinę visų nuosavybės formų miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo, priežiūros ir apsaugos priežiūrą;

18) kai įtariama, kad pažeistas viešasis interesas miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo, priežiūros ir apsaugos, valstybinės miško žemės perleidimo privačion nuosavybės srityse, kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, išskyrus atvejus, kai viešasis interesas pažeistas dėl Vyriausybės įgaliotos institucijos veiksmų ar neveikimo. Kai viešasis interesas pažeistas dėl Vyriausybės įgaliotos institucijos veiksmų ar neveikimo, Vyriausybės įgaliota institucija dėl viešojo intereso gynimo kreipiasi į prokuratūrą;

19) konsultuoja ūkio subjektus miško naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės klausimais;

20) vykdo Reglamento [\(ES\) Nr. 995/2010](#) įgyvendinimo priežiūrą;

21) vykdo žaliavinę medieną naudojančių ūkio subjektų žaliavinės medienos apskaitos ir sanitarinės apsaugos reikalavimų laikymosi priežiūrą;

22) išduoda pažymas dėl pirmumo teisės pirkti privačią miškų ūkio paskirties žemę;

23) atlieka kituose įstatymuose numatytas funkcijas.

6. Pasiūlymams miškų politikos formavimo ir kitais strateginiais miškų valdymo srities klausimais aplinkos ministrui teikti steigama Miškų konsultacinė taryba – visuomeniniais pagrindais veikiantis kolegialus Aplinkos ministerijos patariamasis organas iš kompetentingų miškų valdymo klausimais valstybės, mokslo ir studijų institucijų, asociacijų, nevyriausybių organizacijų, verslo atstovų, išlaikant atstovavimo miškų socialinėms, ekonominėms ir ekologinėms sritims balansą. Miškų konsultacinės tarybos sudėtį ir darbo reglamentą tvirtina aplinkos ministras.

4 straipsnis. Valstybinio miško valdytojai

1. Valstybinę miško žemę patikėjimo teise valdo miškų urėdija, saugomų teritorijų direkcijos, savivaldybės, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) ir kiti juridiniai asmenys. Šiems subjektams (išskyrus Nacionalinei žemės tarnybai) valstybinę miško žemę patikėjimo teise perduodama Vyriausybės nutarimais ar Nacionalinės žemės tarnybos vadovo sprendimais valstybinėms funkcijoms įgyvendinti Žemės įstatyme nustatyta tvarka.

2. Miškų urėdija vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą jai Vyriausybės nutarimais perduotoje valstybinėje miško žemėje, Vyriausybės nustatyta tvarka kariniuose poligonuose ir karinio mokymo teritorijose esančioje miško žemėje, kai juose nevyksta mokymai ar pratybos, taip pat atlieka šias valstybines funkcijas:

1) organizuoja šio įstatymo 24 straipsnio 7 dalyje nurodytos bendros valstybinės miško priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos įgyvendinimą visų nuosavybės formų miškuose ;

2) aplinkos ministro nustatyta tvarka organizuoja ir (ar) įgyvendina bendrą visų nuosavybės formų miškuose esančių miško kelių, taip pat miško kelius tarpusavyje ir su viešaisiais keliais jungiančių kitų vidaus kelių priežiūrą ir remontą;

3) aplinkos ministro nustatyta tvarka vykdo vietinės reikšmės vidaus kelių tiesimą ir rekonstravimą valstybiniuose miškuose;

4) diegia pažangias miškų įveisimo, atkūrimo, apsaugos, tvarkymo, miškotvarkos ir miško išteklių naudojimo technologijas;

5) vykdo miško medžių selekciją ir vysto sėklinę miško bazę;

6) Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomoje valstybinėje miško žemėje vykdo sanitarinius miško kirtimus, pavojų keliančių medžių kirtimą, atkuria mišką ir įgyvendina profilaktines miško priešgaisrines saugos priemones;

7) užtikrina valstybinių miškų ekosistemų atliekamų funkcijų įvairovę ir plėtrą.

3. Šio straipsnio 2 dalies 1–7 punktuose nurodytos funkcijos finansuojamos iš Aplinkos ministerijai atitinkamais metais patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų lėšų.

4. Saugomų teritorijų direkcijos vykdo gamtos vertybių apsaugą joms patikėjimo teise perduotoje valstybinėje miško žemėje.

5. Savivaldybės vykdo kompleksinę miškų ūkio veiklą joms patikėjimo teise perduotoje valstybinėje miško žemėje.

6. Nacionalinė žemės tarnyba patikėjimo teise valdo, naudoja Vyriausybės nutarimais ar Nacionalinės žemės tarnybos vadovo sprendimais kitiems subjektams neperduotą valstybinę miško žemę ir ja disponuoja.

7. Valstybiniuose miškuose esanti miško infrastruktūra, sukurta valstybinio miško valdytojo ir (ar) jam skirtomis valstybės lėšomis, nuosavybės teise priklauso valstybei.

5 straipsnis. Nuosavybės teisė į mišką

1. Miškas nuosavybės teise gali priklausyti valstybei, savivaldybėms, fiziniams ir juridiniams asmenims, neturintiems juridinio asmens statuso subjektams, tačiau turintiems civilinį teisingumą. Užsieniečiai, užsienio juridiniai asmenys, užsienio valstybėse įsteigtos organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, tačiau turinčios civilinį teisingumą pagal tų valstybių įstatymus, atitinkantys Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, mišką turi teisę įsigyti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis. Miško nuosavybės teisė neatsiejama nuo žemės sklypo, kuriame yra miškas, nuosavybės teisės.

2. Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybinės reikšmės miškai. Valstybinės reikšmės miškams priskiriami miškai, esantys valstybiniuose rezervatuose, valstybinių parkų rezervatuose ir rezervatinėse apyrbėse, Kuršių nerijos nacionaliniame parke, miestų ir (ar) miesto savivaldybės teritorijose, aplinkos ministro patvirtinti valstybiniai miško medelynai, miškų mokslinio tyrimo ir mokymo, sėklinės miško bazės objektai, valstybiniai miškai 7 km pločio juostoje nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, į kuriuos neatkurta nuosavybės teisė pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, kiti miškai, aplinkos ministro įsakymu priskirti valstybinės reikšmės miškams.

3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 46 straipsniu visuomenės poreikiams paimami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre registruoti privačios nuosavybės teise valdomi žemės sklypai (jų dalys), kuriuose yra viešosios rekreacijos funkcijai užtikrinti reikalinga miško žemė, esanti miesto savivaldybės teritorijai po 1995 m. birželio 1 d. priskirtoje teritorijoje, dėl kurios priskyrimo miesto savivaldybės teritorijai sprendimas priimtas iki 2024 m. sausio 1 d. Sprendimą dėl šioje dalyje nurodytų žemės sklypų (jų dalių) paėmimo visuomenės poreikiams pagal valstybinės reikšmės miškų plotų schemas priima Nacionalinės žemės tarnybos vadovas be valstybės institucijos ar savivaldybės tarybos prašymo valstybės biudžeto lėšomis.

4. Laisvos valstybinės žemės fonde esantys nepanaudoti nuosavybės teisėms atkurti valstybinės miško žemės plotai, kurie ribojasi su valstybinės reikšmės miškais, nepriklausomai nuo miško žemės ploto, miško žemės plotai, esantys valstybiniuose draustiniuose, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijose esančiuose draustiniuose, taip pat rekreacinių zonų teritorijose, Vyriausybės nutarimais perduodami patikėjimo teise valdyti miškų urėdijai. Tarp privačios nuosavybės teise valdomų žemės sklypų įsiterpę ne didesni kaip 3 hektarų miško žemės plotai ir atitinkantys Žemės įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytą įsiterpusio žemės ploto sąvoką, suformuoti atskirais žemės sklypais, privačion nuosavybėn be aukciono Vyriausybės nustatyta tvarka parduodami besiribojančių žemės sklypų savininkams neatsižvelgiant į Žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eilę. Kita nuosavybės teisėms atkurti nepanaudota valstybinė miško žemė Vyriausybės nustatyta tvarka parduodama aukcionuose, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip.

5. Privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė į dalis neskaidoma, jeigu privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esantis vientisas miško žemės plotas yra arba tampa mažesnis kaip 5 hektarai, išskyrus atvejus, kai:

1) atidalijama bendraturčių valdoma privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė, jeigu šie sklypai suformuoti atkuriant nuosavybės teises asmenims bendrosios nuosavybės teise pagal įstatymus, reglamentuojančius piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimą. Šiuo atveju privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė gali būti padalyta į ne daugiau dalių, negu sprendime dėl nuosavybės teisių atkūrimo šiame sklype nurodytas bendraturčių skaičius;

2) padalijama privati miško valda, kurioje yra žemės ūkio naudmenos, atskiriant šias žemės ūkio naudmenas. Šiuo atveju formuojami du – miškų ūkio paskirties ir žemės ūkio paskirties – žemės sklypai; suformuoto miškų ūkio paskirties žemės sklypo plotas negali būti mažesnis už iki padalijimo buvusį miško žemės plotą;

3) padalijama privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė, kurioje yra teisėtai pastatytas pastatas arba pastatas su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruotas atskiru nekilnojamojo turto objektu (pagrindiniu daiktu), formuojant atskirus žemės sklypus – miškų ūkio paskirties žemės sklypą ir kitos paskirties žemės sklypą, kuris formuojamas pastatui arba pastatui su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruotam atskiru nekilnojamojo turto objektu (pagrindiniu daiktu), eksploatuoti;

4) žemės sklypas padalijamas į atskirus žemės sklypus, kai juos skiria valstybinės reikšmės, vietinės reikšmės viešieji keliai, geležinkeliai ir neprivatizuojami vandens telkiniai, taip pat kelių užimti plotai, neįskaityti į žemės sklypo bendrą plotą;

5) perdalijamos privačių miškų valdos, keičiant gretimų privačių miško valdų ribas, kai privačios miško valdos dalys atidalijamos ir sujungiamos su gretimomis privačiomis miško valdomis nesuformuojant atskirų miško valdų.

6 straipsnis. Valstybės pirmumo teisė pirkti privačią miškų ūkio paskirties žemę

1. Kai parduodamas privatus miškų ūkio paskirties žemės sklypas, esantis valstybiniuose parkuose, valstybiniuose draustiniuose ir kitose teritorijose, kurioms suteiktas „Natura 2000“ statusas, taip pat „Natura 2000“ teritorijose, kurios nepatenka į nacionalines saugomas teritorijas, pirmumo teisę jį pirkti už tokią pačią kainą ir kitomis tokiomis pačiomis sąlygomis, išskyrus atvejus, kai šis žemės sklypas parduodamas iš viešųjų

varžytynių, šia eilės tvarka turi: žemės sklypo bendraturčiai Civilinio kodekso 4.79 straipsnyje nustatyta tvarka, valstybė.

2. Kaina, kurią valstybė gali pasiūlyti mokėti už perkamus privačios žemės sklypus, negali viršyti šių žemės sklypų vidutinės rinkos vertės, apskaičiuotos atliekant vertinimą masiniu būdu Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, arba rinkos vertės, apskaičiuotos taikant Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatytą individualų turto vertinimą, jeigu pastaroji vertė yra didesnė.

3. Miškų ūkio paskirties žemės sklypo savininkas apie sprendimą parduoti miškų ūkio paskirties žemės sklypą, esantį šio straipsnio 1 dalyje nurodytose teritorijoje, praneša pasirinktam notarui arba Vyriausybės įgaliotai institucijai. Pranešime apie sprendimą parduoti miškų ūkio paskirties žemės sklypą žemės savininkas privalo nurodyti pardavimo sąlygas. Miškų ūkio paskirties žemės sklypo savininkui draudžiama nustatyti žemės sklypo pardavimo sąlygą, kad pirmumo teise įsigyti parduodamą miškų ūkio paskirties žemės sklypą galima tik su kitais parduodamais miškų ūkio paskirties žemės sklypais, išskyrus atvejus, kai šie sklypai ribojasi. Jeigu miškų ūkio paskirties žemės sklypo savininko pranešimas apie sprendimą parduoti miškų ūkio paskirties žemės sklypą pateikiamas notarui, šis ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jo gavimo dienos pranešimą perduoda Vyriausybės įgaliotai institucijai.

4. Sprendimą pirkti ar atsisakyti pirkti parduodamą miškų ūkio paskirties žemės sklypą valstybės vardu turi priimti Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovas arba jo įgaliotas viešojo administravimo funkcijas vykdančiam Vyriausybės įgaliotos institucijos padalinyje vadovaujamas pareigas einantis valstybės tarnautojas per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodyto pranešimo gavimo dienos.

5. Vyriausybės įgaliota institucija, priėmusi sprendimą dėl žemės sklypo pirkimo valstybės vardu, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas išduoda pažymą, kad šis žemės sklypas parduodamas valstybei, arba pažymą, kad siūlomo parduoti miškų ūkio paskirties žemės sklypo valstybė nepageidavo pirkti, ir žemės savininkas šį žemės sklypą gali perleisti kitiems asmenims. Kai miškų ūkio paskirties žemės sklypas parduodamas kitiems asmenims už mažesnę kainą ir (ar) kitomis sąlygomis, negu nurodyta pirminiame žemės savininko pranešime, šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka turi būti teikiamas pakartotinis pranešimas. Šios pažymos galioja vienus metus nuo jų išdavimo dienos.

7 straipsnis. Privalomieji atskaitymai iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką ir bendrųjų miško reikmių finansavimas

1. Bendrosioms miško reikmėms ir kitoms valstybės biudžeto ar savivaldybių biudžetų reikmėms Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinio miško valdytojams nustatomi privalomieji 15 procentų, privačių miškų savininkams – 5 procentų atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Surinktos lėšos skirstomos taip: 85 procentai – į valstybės biudžetą, 15 procentų Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka – į savivaldybių, kurių teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų, biudžetus vietinės reikšmės viešųjų kelių priežiūrai ir remontui. Bendrosioms miško reikmėms skirtas lėšas administruoja Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija, jų naudojimo tvarką nustato aplinkos ministras.

2. Bendrosioms miško reikmėms skirtos lėšos naudojamos:

- 1) naujų miškų įveisimui skirtai žemei įsigyti valstybės nuosavybėn ir naujiems miškams joje įveisti;
- 2) miškų inventorizacijai vykdyti, miškams apskaityti, stebėti;
- 3) bendrai valstybinei miško priešgaisrinės saugos sistemai įgyvendinti;
- 4) miškų stichinių nelaimių padariniams, masinių medžių ligų ir miško kenkėjų židiniams likviduoti;

- 5) bendrai miško kelių ir su jais susijusių miško žemės sausinimo sistemų įrenginių, taip pat miško kelius tarpusavyje ar su viešaisiais keliais jungiančių kitų vidaus kelių priežiūrai ir remontui;
- 6) privačių miškų savininkams konsultuoti ir mokyti, privačių miškų savininkus vienijančioms asociacijoms, miško savininkų kooperatyvams steigti;
- 7) miškininkystės studijų programų studentų stipendijoms;
- 8) neformaliojo vaikų švietimo iniciatyvoms, susijusioms su miško pažinimu, įgyvendinti;
- 9) miškų sektoriaus darbuotojų neformaliajam švietimui ir mokymui;
- 10) miškų taikomiesiems moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai įgyvendinti;
- 11) viešosios paskirties rekreacijai ir poilsiui skirtiems miško žemės sklypams, taip pat miestų miškams prižiūrėti, saugoti ir tvarkyti;
- 12) medynams ar krūmynams pertvarkyti didinant jų produktyvumą ir atsparumą klimato kaitai;
- 13) miškų informacinėms sistemoms steigti, kurti, tvarkyti, prižiūrėti ir modernizuoti;
- 14) informacijai apie miškus viešinti, šviesti visuomenę miškų tematika;
- 15) Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų vykdomoms programoms miškų srityje įgyvendinti;
- 16) genetiniams miško medžių ištekliais išsaugoti ir miško medžių selekcijos plėtrai;
- 17) miško dauginamosios medžiagos išauginimo, miškų įveisimo, atkūrimo, apsaugos, tvarkymo, miškotvarkos ir miško išteklių naudojimo pažangioms technologijoms diegti;
- 18) atstovavimui Lietuvai tarptautinėse miškų srities organizacijose;
- 19) kompensacijoms privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus miško žemėje;
- 20) gamtotvarkos priemonėms miškuose įgyvendinti;
- 21) bendrosioms miško reikmėms skirtoms lėšoms administruoti.

3. Miško valdytojo, kuris yra juridinis asmuo arba subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, tačiau turintis civilinį teisnumą, privalomųjų atskaitymų mokestinis laikotarpis yra kalendorinis mėnuo, o miško valdytojo, kuris yra fizinis asmuo, privalomųjų atskaitymų mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, miško valdytojas, kuris yra juridinis asmuo arba subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, tačiau turintis civilinį teisnumą, iki kito mėnesio, einančio po mokestinio laikotarpio, 15 dienos, o miško valdytojas, kuris yra fizinis asmuo, iki kalendorinių metų, einančių po mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos privalo užpildyti privalomųjų atskaitymų deklaraciją ir sumokėti privalomuosius atskaitymus.

III SKYRIUS

MIŠKO TVARKYMAS IR NAUDOJIMAS

8 straipsnis. Miško tvarkymas ir miškų grupės

1. Lietuvos miškai tvarkomi taip, kad būtų užtikrinamas jų tvarumas vykstant klimato kaitai, išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas, sveikumas, dirvožemio našumas, galimybė darniai atlikti aprūpinimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinės miško ekosistemų funkcijas.

2. Pagal pagrindinę funkcinę paskirtį miškai skirstomi į grupes.

3. I grupė – rezervatiniai miškai: valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijose esančių gamtinių rezervatų ir rezervatinių apyubių miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – leisti vykti natūraliems procesams miškuose, formuoti sengirėms.

4. II grupė – specialios paskirties miškai. Joje skiriami:

1) A – ekosistemų apsaugos miškai. Kraštovaizdžio, telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių draustinių miškai ar jų dalys, priešeroziniai miškai, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų dalys, svarbios jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – išsaugoti arba atkurti gyvybingas miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus su įvairiaamžiais įvairiarūšiais arba gamtinę brandą pasiekusiais medynais, sengirėmis.

2) B – rekreaciniai miškai: miško parkai, miestų miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai, rekreaciniai miško sklypai ir kiti poilsiui ar kitoms socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti ir išsaugoti rekreacinius ar kitus socialinius, kultūrinius ir dvasinius visuomenės poreikius geriausiai tenkinančius miškus ir miško aplinką.

5. III grupė – apsauginiai miškai: genetinių, geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių draustinių ar jų dalių, kultūrinių rezervatų miškai, atkuriamųjų ir genetinių sklypų, miško sėklinių medynų, laukų apsauginiai, apsaugos zonų miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti aplinkos sąlygoms atsparius medynus, galinčius geriausiai atlikti dirvožemio, oro, vandens, žmogaus gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas.

6. IV grupė – ūkiniai miškai: miškai, nepriskirti I, II, III grupėms. Šioje miškų grupėje skiriami:

1) A – normalaus kirtimo amžiaus ūkiniai miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – laikantis aplinkosaugos reikalavimų, formuoti produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną ir (ar) atlikti kitas ekonominę naudą teikiančias miško ekosistemų funkcijas.

2) B – trumpo kirtimo amžiaus plantaciniai miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – greičiau išauginti kuo daugiau medienos. Tai miškai, kuriuose taikant spartaus auginimo technologijas auginami greitai augančių medžių rūšių medynai. Šiems miškams gali būti priskiriami tik tos pačios amžiaus klasės medynai.

7. Draustinių miškų dalys, vadovaujantis specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, gali būti priskirtos skirtingoms miškų grupėms.

8. Miškus miškų grupėms priskiria aplinkos ministras vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka ir normatyvais.

9 straipsnis. Miškų ir miško išteklių naudojimas

1. Miško ištekliai turi būti naudojami racionaliai pagal pagrindinę miškų funkcinę paskirtį, suteikiant valstybei didžiausią socialinę ir ekonominę naudą, išlaikant pusiausvyrą tarp medienos prieaugio ir jos naudojimo ir užtikrinant gamtinių, socialinių ir kultūrinių vertybių apsaugą miškuose.

2. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai privalo neviršyti nustatytos pagrindinių miško kirtimų normos, racionaliai naudoti miško išteklius tokiais būdais, kurie padėtų mažinti neigiamą poveikį aplinkai, palaikytų dirvožemio našumą, saugotų biologinę įvairovę, užtikrintų miško žemės sausinimo sistemų, miško kelių priežiūrą ir remontą.

3. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos miško žemėje nustatytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.

4. Vidutinę metinę pagrindinių miško kirtimų normą valstybiniuose miškuose penkeriems metams aplinkos ministro teikimu tvirtina Vyriausybė.

5. Aplinkos ministras nustato metinę pagrindinių miško kirtimų normą valstybiniuose miškuose, kuri atskirais metais penkerių metų laikotarpiu gali kisti ne daugiau kaip 20 procentų nuo Vyriausybės patvirtintos

vidutinės metinės pagrindinių miško kirtimų normos, tačiau negali viršyti penkerių metų vidutinių pagrindinių miško kirtimų normų sumos.

6. Metinę pagrindinių miško kirtimų normą kiekvienam valstybinio miško valdytojui aplinkos ministro nustatyta tvarka paskirsto Vyriausybės įgaliota institucija.

7. Privataus miško savininkams dešimtmečio pagrindinių miško kirtimų norma nustatoma miškotvarkos projekte.

8. Pagrindinių miško kirtimų normų valstybinio miško valdytojams ir privataus miško savininkams apskaičiavimo metodiką tvirtina aplinkos ministras.

9. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai miškuose gali ganyti ūkinius gyvūnus, laikyti bites aviliuose, kilnojamosiose bitidėse, drevėse. Kiti asmenys šią veiklą gali vykdyti suderinę su miško savininku arba valstybinio miško valdytoju. Ūkinius gyvūnus ganyti draudžiama kirtavietėse, kuriose privaloma atkurti mišką, miško želdinių ir žėlinių plotuose, iki 20 metų amžiaus medynuose.

10. Miškuose gali būti organizuojami renginiai. Renginių organizavimo reikalavimus nustato aplinkos ministras. Organizuojant šiuos renginius saugomose teritorijose esančiuose miškuose vadovaujamasi Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Vyriausybės ar aplinkos ministro tvirtinamuose saugomų teritorijų nuostatuose nustatyta tvarka.

11. Miškuose važinėti motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais ir savaeigėmis mašinomis, kinkomuoju transportu galima tik miško keliais, išskyrus Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytas išimtis ir specialiąsias transporto priemones bei transportą, skirtą miškų ūkio veiklai, ekstremaliųjų įvykių ir (ar) avarijų padarinių likvidavimo darbams, paieškos ir gelbėjimo, krašto apsaugos, saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo tikslams, miškų stichinių nelaimių padarinių likvidavimo darbams, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų transportą, inžinerinės infrastruktūros priežiūros darbų transportą, kuris miške gali važiuoti proskynomis, takais, miško kvartalinėmis ar priešgaisrinėmis juostomis. Nemotorinėmis transporto priemonėmis galima važiuoti, arkliais jodinėti miško keliais ir tam pritaikytais takais. Transporto priemonėmis miškuose galima važiuoti negadinant kelių ir takų dangos.

12. Miškuose, išskyrus esančius saugomose teritorijose, gali būti įrengiamos specialios motorinėms transporto priemonėms skirtos bekelės trasos, jų įrengimo sprendiniai numatomi miškotvarkos projekte.

10 straipsnis. Asmenų lankymasis miške

1. Asmenys, priisiidami atsakomybę už savo saugumą ir asmeninio turto saugumą, turi teisę lankytis visų nuosavybės formų miškuose, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis. Lankymosi miške tvarką nustato aplinkos ministras.

2. Lankymosi reikalavimai valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio ruože, pasienio juostoje esančiuose miškuose nustatomi Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, karinėse teritorijose esančiuose miškuose lankymosi reikalavimai nustatomi Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Vyriausybės tvirtinamuose Lietuvos kariuomenės karinių poligonų ir karinio mokymo teritorijų valdymo ir naudojimo nuostatuose, lankymosi kariniuose poligonuose ir karinio mokymo, taip pat pavojingose teritorijose, taisyklėse.

3. Asmenys, lankydami miškuose, rinkdami vaisius, vaistažoles, vaistinę žaliavą, dekoratyvines miško medžiagas, miško augaliją, grybaudami, išskyrus saugomas augalų ir grybų rūšis, riešutaudami, leisdami sulą turi vadovautis šiame įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos

laukinių augalų ir grybų įstatyme, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatyme, Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatyme nustatytais reikalavimais.

4. Lankymosi reikalavimai saugomose teritorijose esančiuose miškuose nustatyti Saugomų teritorijų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Vyriausybės ar aplinkos ministro tvirtinamuose saugomų teritorijų nuostatuose.

5. Savivaldybių vykdomosios institucijos, saugomų teritorijų direkcijų, miško savininko ar valstybinio miško valdytojo teikimu, miestų miškuose – be šio teikimo, kai yra svarbių priežasčių (miškų stichinės nelaimės, didelis miško gaisrų pavojus, miško sanitarinė apsauga, naudojant augalų apsaugos produktus, laukinių gyvūnų laikymas nelaisvėje) gali uždrausti ar apriboti asmenų lankymąsi miškuose (visoje ar teritorijos dalyje). Savivaldybių vykdomosios institucijos, priimdamos sprendimą uždrausti ar apriboti asmenų lankymąsi miškuose, privalo nurodyti šių draudimų ar apribojimų priežastis, sąlygas, terminus ir teisinį pagrindą.

6. Siekiant užtikrinti asmenų saugumą ir darbų saugos reikalavimus, draudžiama lankytis miško plotuose, kuriuose vykdomi miško kirtimai ir įrengti tai įspėjantys ženklai.

7. Apsistoti poilsiui miškuose galima tik tam tikslui įrengtuose viešojo naudojimo ar privačiuose poilsio objektuose. Poilsiaujant saugomų teritorijų miškuose taikomi Saugomų teritorijų įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Vyriausybės ar aplinkos ministro tvirtinamuose saugomų teritorijų nuostatuose nustatyti reikalavimai.

8. Privačiuose miškuose besilankantys asmenys gali naudotis privataus miško savininko sukurta ar įrengta rekreacine miško infrastruktūra, pažymėta informaciniais ženklais, tik sutikus privataus miško savininkui.

11 straipsnis. Kompensacijos privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus

1. Kompensacijos už saugomoje teritorijoje esančioje miško žemėje nustatytus veiklos apribojimus išmokamos Saugomų teritorijų įstatyme nustatyta tvarka.

2. Už miško žemėje, kuri nepatenka į saugomą teritoriją, nustatytus pagrindinių miško kirtimų apribojimus išmokamos kompensacijos šio straipsnio 3–5 dalyse nustatyta tvarka.

3. Kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams, kurių miško žemėje pakeičiama miškų grupė ir todėl visam laikui uždraudžiama iškirsti dalį brandžių medžių. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinant nuostolius, patiriamus uždraudus brandžių medžių pagrindinius kirtimus, įvertinant pajamas, kurios galėjo būti gautos pardavus medieną rinkoje, vidutinės medienos ruošos, miško atkūrimo, priežiūros ir jaunuolynų ugdymo sąnaudas, įvertinant galimybes vykdyti kitus miško kirtimus ir naudotis kitoms miško ekosistemų funkcijomis, kuriomis negalima būtų naudotis, jei miškas būtų iškirstas. . Prašymą privataus miško savininkas gali pateikti ne anksčiau kaip metais, kai medynas pasiekia pagrindinių miško kirtimų amžių, taikytą iki miškų grupės pakeitimo.

4. Pasikeitus privataus miško savininkui, miškui nustatyti pagrindinių miško kirtimų apribojimai ir teisė į taikomas kompensacijas pereina teisių ir pareigų perėmėjui naujam privataus miško savininkui. Jeigu iki privataus miško perleidimo jau buvo pateiktas prašymas apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją, nepriklausomai nuo to, ar kompensacija išmokėta ar ne, teisė į taikomas kompensacijas pereina naujam privataus miško savininkui. Pasikeitus privataus miško savininkui, teisė į taikomas kompensacijas pereina naujam privataus miško savininkui, jeigu iki privataus miško perleidimo dar nebuvo pateiktas prašymas apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Privataus miško perleidimo sandorio būtina sąlyga yra privataus miško perleidėjo pareiškimas,

ar iki privataus miško perleidimo momento jau buvo pateiktas prašymas apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją. Privataus miško savininkui mirus, teisė į taikomas kompensacijas pereina mirusio privataus miško savininko įpėdiniams.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytų kompensacijų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Prašymus skirti kompensaciją nagrinėja, sprendimą dėl kompensacijos išmokėjimo priima ir tvirtina, kompensacijas išmoka Vyriausybės įgaliota institucija. Kompensacijos išmokamos vieną kartą, kai kompensacijos dydis neviršija 10 000,00 eurų, arba mokamos dalimis kiekvienais metais ne ilgiau kaip 20 metų, kai kompensacijos dydis viršija 10 000,00 eurų, nuo administracinio sprendimo išmokėti kompensaciją patvirtinimo, kuris priimamas išnagrinėjus prašymą išmokėti kompensaciją Vyriausybės nustatyta tvarka.

6. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytos kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų bendrosioms miško reikmėms finansuoti arba iš savivaldybės biudžeto lėšų, jei miškų grupės pakeitimą inicijuoja savivaldybė.

12 straipsnis. Miškų inventorizacija ir miško žemės apskaita

1. Miškų inventorizacijos tikslas – nustatyti miško plotus, miško išteklių kiekybinius ir kokybinius rodiklius, teikti informaciją miškų gamtinei ir ūkinei būklei įvertinti.

2. Atliekant miškų ir medžių savaiminukų inventorizaciją ne miško žemėje, privačių miškų savininkai ir valstybinio miško valdytojai privalo leisti patekti į jų valdomus žemės sklypus ir suteikti miškų inventorizacijai atlikti reikiamą informaciją.

3. Miškų inventorizacija skirstoma į nacionalinę miškų inventorizaciją ir miškų sklypų inventorizaciją:

1) Nacionalinė miškų inventorizacija skirta miškų būklės stebėsenai ir strateginiam miškų sektoriaus planavimui pagal miškų būklės ir jų kaitos rodiklius šalies arba regionų ir administracinių vienetų mastu. Nacionalinė miškų inventorizacija vykdoma aplinkos ministro nustatyta tvarka pagal statistiniais metodais pagrįstą atrankos schemą, naudojant apskaitos barelių tinklą. Nacionalinės miškų inventorizacijos duomenys yra vieši, išskyrus apskaitos barelių vietas ir kitus jų padėtį atskleidžiančius duomenis.

2) Miškų sklypų inventorizacija skirta miškų apskaitai, miško žemės taksaciniais sklypams nustatyti ir jų duomenims tikslinti, miškotvarkos projektams rengti ir miškų ūkio veiklai planuoti. Miškų sklypų inventorizacijos tvarką nustato aplinkos ministras. Miškų sklypų inventorizacija atliekama valstybės, miškų savininkų ir valstybinio miško valdytojų lėšomis.

4. Medžių savaiminukais apaugusi ne miško žemė inventorizuojama ir registruojama Miškų registro informacinėje sistemoje kaip miško žemės taksacinis sklypas aplinkos ministro nustatyta tvarka, kai valstybinėje ne miško žemėje augančių medžių savaiminukų vidutinis amžius – ne mažesnis kaip 10 metų, privačioje ne miško žemėje, – kai to prašo žemės savininkas.

13 straipsnis. Lietuvos Respublikos miškų registro informacinė sistema

1. Miškų registro informacinę sistemos nuostatus tvirtina aplinkos ministras.

2. Miškų registro informacinės sistemos ir jos duomenų valdytoja yra Aplinkos ministerija.

3. Miškų registro informacinės sistemos duomenys yra vieši.

4. Miškų registro informacinės sistemos objektai yra miško žemės taksaciniai sklypai. Miškų registro informacinės sistemos objektų visuma sudaro visos šalies miško žemės plotą.

5. Miškų registro informacinės sistemos objektai įregistruojami ir jų duomenys pakeičiami Miškų registro informacinėje sistemoje per 3 mėnesius nuo jų nustatymo ir (arba) patvirtinimo.

6. Miškų registro informacinė sistema finansuojama lėšomis, gautomis už objektų registravimą, registro duomenų teikimą ir kitų su duomenų tvarkymu Miškų registro informacinėje sistemoje susijusių veiksmų atlikimą, taip pat iš kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių.

14 straipsnis. Miškotvarkos projektas

1. Miškotvarkos projekto rengimą inicijuoja miško savininkas ar valstybinio miško valdytojas.
2. Miškotvarkos projektai rengiami, derinami, tvirtinami, registruojami, keičiami ir pripažįstami netekusiais galios aplinkos ministro nustatyta tvarka.
3. Miškotvarkos projektas pripažįstamas netekusiu galios, kai Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytais atvejais yra pripažintas netekusiu galios administracinis sprendimas, kuriuo jis yra patvirtintas, arba miško savininko prašymu, jei miškotvarkos projektas patvirtintas anksčiau nei prieš 10 metų.
4. Miškotvarkos projektai galioja 10 metų. Miškotvarkos projektų galiojimo trukmė miško savininko ar valstybinio miško valdytojo prašymu vieną kartą pratęsiama iki 5 metų, jeigu yra suprojektuotų, bet neįvykdytų priemonių.
5. Nuasmeninti miškotvarkos projektai skelbiami Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje, išskyrus miškų, esančių kariniuose poligonuose, karinio mokymo teritorijose ar valstybės sienos apsaugos zonoje.
6. Miškotvarkos projektai turi būti rengiami pagrindiniams miško kirtimams vykdyti žemės sklypuose, kuriuose miško žemė užima 10 hektarų ar didesnę plotą, miško infrastruktūrai, išskyrus nesudėtingus rekreacinės miško infrastruktūros objektus (informacinius ženklus, skulptūras, miško baldus, lieptus, kai nereikia statybą leidžiančio dokumento), įrengti nekertant miško ir laikiniams privažiavimo į statybviety keliams įrengti įgyvendinant valstybei svarbius projektus.
7. Miškotvarkos projekte projektuojamų miško infrastruktūrai priskirtinų inžinerinių statinių ir įrenginių požymius ir jų sąrašą nustato aplinkos ministras.

15 straipsnis. Genetiniai miško medžių ištekliai, sėklinė miško bazė ir miško dauginamoji medžiaga

1. Genetiniams miško medžių ištekliais priskiriami rinktiniai ir elitiniai medžiai, medžių klonai, įvertintos vietinės miško medžių populiacijos ir jų dalys, pavieniai medžiai ir jų grupės, miško medžių reprodukcinės dalys (sėklos, žiedadulkės, gemalai, meristeminiai audiniai, pumpurai ir ūgliai). Genetiniai miško medžių ištekliai saugomi miško medžių genetiniuose draustiniuose, genetiniuose ir sėkliniuose medynuose, klonų rinkiniuose. Duomenys apie genetinius miško medžių išteklius įrašomi į Genetinių miško medžių išteklių informacinę sistemą, kurios valdytojas ir duomenų valdytojas yra Vyriausybės įgaliota institucija, o jų reprodukcinės dalys saugomos augalų genetinės medžiagos saugyklose. Genetiniai miško medžių ištekliai skirti miško medžių genetinei įvairovei išsaugoti ir naudojami selekcijai, sėklinei miško bazei kurti, moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai vykdyti, miškams įveisti ir atkurti. Miško medžių genetiniai draustiniai, sėkliniai ir genetiniai medynai jų kilmės vietose (*in situ*) saugomi ir atkuriami taikant dinaminį metodą – specialiaisiais miško kirtimais ir miško atkūrimo priemonėmis formuojant saugomos medžių rūšies populiacijos įvairiaamžius medynus, vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamų miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimais.

2. Sėklinė miško bazė kuriama ir tvarkoma genetiniu, selekciniu ir ekologiniu pagrindu, laikantis aplinkos ministro tvirtinamų miško dauginamosios medžiagos nuostatų. Miško dauginamoji medžiaga turi būti ruošiamą sėklinės miško bazės objektuose, įrašytuose į Genetinių miško medžių išteklių informacinę sistemą.

3. Genetinių miško medžių išteklių išsaugojimo ir selekcijos plėtos priemonės tvirtina aplinkos ministras. Genetinių miško medžių išteklių išsaugojimo, atkūrimo ir naudojimo, sėklinės miško bazės plėtos, tvarkymo ir naudojimo, miško atkūrimo rekomendacijas Aplinkos ministerijai ir Vyriausybės įgaliotai institucijai teikia genetinių miško medžių išteklių, sėklininkystės ir miško atkūrimo ekspertų komisija, sudaryta iš mokslo, studijų ir kitose institucijose dirbančių miško medžių genetikos ir selekcijos, miško atkūrimo sričių mokslininkų ir specialistų. Komisijos nuostatus ir sudėtį tvirtina Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovas.

4. Miško dauginamoji medžiaga auginama, laikoma, naudojama ir ja prekiaujama laikantis aplinkos ministro tvirtinamų miško dauginamosios medžiagos nuostatų. Draudžiama želdinti mišką miško dauginamą medžiaga, kurios kilmė ir kokybė neatitinka Miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimų. Vyriausybės įgaliota institucija gali uždrausti parduoti tam tikrą miško dauginamą medžiagą galutiniam vartotojui visoje arba dalyje šalies teritorijos vadovaudamasi 2002 m. rugsėjo 9 d. Europos Komisijos reglamentu [\(EB\) Nr.1602/2002](#), nustatančiu išsamias Tarybos Direktyvos [1999/105/EB](#) taikymo taisykles dėl leidimo valstybėms narėms uždrausti tam tikros miško dauginamosios medžiagos pardavimą galutiniam vartotojui.

16 straipsnis. Miško dauginamosios medžiagos tiekėjai ir jų veiklos reglamentavimas

1. Fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant užsienio valstybių juridinius asmenis ir kitas organizacijas arba jų padalinius, įgyja teisę verstis miško dauginamosios medžiagos prekyba ir (ar) importu, kai jo prašyme pateiktus duomenis Vyriausybės įgaliota institucija įrašo į Licencijų informacinę sistemą. Šis reikalavimas netaikomas kitos Europos Sąjungos valstybės narės subjektui – oficialiai registruotam miško dauginamosios medžiagos tiekėjui kitoje valstybėje narėje. Šiai veiklai taikomas licencijų išdavimo modelis „D“. Miško dauginamosios medžiagos tiekėjo (toliau – tiekėjas) licencijos duomenys Licencijų informacinėje sistemoje skelbiami viešai, siekiant nustatyti tiekėjo tapatybę ir užtikrinti teisingos ir išsamios informacijos apie jo veiklą teikimą, vykdant prekybą miško dauginamą medžiaga ir įgyvendinant miško dauginamosios medžiagos nuostatų reikalavimus.

2. Tiekėjo pateiktus duomenis į Licencijų informacinę sistemą įrašo, tikslina, keičia arba panaikina Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės nustatyta tvarka. Tiekėjo asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos parlamento ir Tarybos Reglamentu [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą.

3. Tiekėjo pateikti duomenys į Licencijų informacinę sistemą įrašomi, kai tiekėjas:

1) pateikia miško dauginamosios medžiagos nuostatuose nurodytos formos prašymą Vyriausybės įgaliotai institucijai;

2) yra registruotas Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre, jeigu jis yra tiekėjas miško dauginamosios medžiagos, kurios fitosanitarinė kontrolė būtina pagal 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento [\(ES\) 2019/2072](#), kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/2031](#) dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas

Komisijos reglamentas [\(EB\) Nr. 690/2008](#) ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2018/2019](#)) su visais pakeitimais (toliau – Komisijos įgyvendinimo reglamentas [2019/2072](#)), reikalavimus.

4. Tiekėjas įgyja teisę verstis miško dauginamosios medžiagos prekyba ir (ar) importu kitą dieną po prašymo pateikimo Vyriausybės įgaliotai institucijai dienos arba prašyme nurodytos dienos, jeigu ši diena yra vėlesnė negu prašymo pateikimo diena. Paaiškėjus, kad prašyme pateikta netiksli, neišsami (ne visa) informacija, klaidingi duomenys, Vyriausybės įgaliota institucija praneša tiekėjui apie būtinybę per ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų ir ne ilgesnę kaip 10 darbo dienų terminą pateikti trūkstamą informaciją ar ją ištaisyti. Per Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą terminą nepašalinus prašyme nurodytų trūkumų arba neinformavus jos apie šių trūkumų pašalinimą, Vyriausybės įgaliota institucija sustabdo licencijos galiojimą iš anksto apie tai neįspėjusi. Jeigu tiekėjas neatitinka šio straipsnio 3 dalies 2 punkto reikalavimų, jo prašyme pateikti duomenys į Licencijų informacinę sistemą neįrašomi.

5. Tiekėjas privalo:

1) laikytis miško dauginamosios medžiagos nuostatuose įtvirtintų miško dauginamosios medžiagos kilmės, kokybės, auginimo, laikymo ir prekybos reikalavimų;

2) registruotis Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre, jeigu jis nusprendžia tiekti rinkai miško dauginamąją medžiagą, kurios fitosanitarinė kontrolė būtina pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą [2019/2072](#);

3) Vyriausybės įgaliotai institucijai teikti duomenis apie visas parduotas ir turimas siuntas pagal miško dauginamosios medžiagos nuostatus;

4) pasikeitus tiekėjo vardui, pavardei arba pavadinimui, kontaktiniams duomenims ar veiklos sričiai, apie tai per 10 darbo dienų pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai.

6. Tiekėjo licencijos galiojimas panaikinamas, kai:

1) jis pateikia prašymą išregistruoti iš Licencijų informacinės sistemos;

2) jis Vyriausybės įgaliotai institucijai ilgiau kaip vienus metus neteikia duomenų apie visas parduotas ir turimas miško dauginamosios medžiagos siuntas miško dauginamosios medžiagos nuostatuose nustatyta tvarka;

3) jam per vienus metus nuo administracinės nuobaudos skyrimo antrą kartą paskiriama administracinė nuobauda už miško dauginamosios medžiagos nuostatų pažeidimą;

4) jis pateikia Vyriausybės įgaliotai institucijai melagingus duomenis ir (ar) suklastotus dokumentus;

5) jis neįsiregistruoja arba išregistruojamas iš Fitosanitarinio registro šio registro nuostatuose nustatytais atvejais;

6) juridinis asmuo likviduojamas arba reorganizuojamas ir ilgiau kaip 3 metus nuo jo įrašymo į tiekėjų sąrašą nevykdo prekybos miško dauginamąją medžiagą ir (ar) jos importo;

7) fizinis asmuo miršta.

7. Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi šio straipsnio 6 dalies 2, 4 ir 5 punktuose nurodytus atvejus, raštu įspėja tiekėją apie galimą jo licencijos galiojimo panaikinimą ir nustato ne trumpesnę kaip 10 darbo dienų ir ne ilgesnę kaip 20 darbo dienų nuo įspėjimo gavimo dienos terminą, per kurį jis turi pašalinti pažeidimus. Tiekėjui per Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą terminą nepašalinus šio straipsnio 6 dalies 2, 4 ir 5 punktuose nurodytų pažeidimų ir Vyriausybės įgaliotai institucijai nepateikus pašalinimą įrodančių dokumentų, licencijos galiojimas panaikinamas iš anksto apie tai neįspėjus. Kitais atvejais tiekėjas apie licencijos galiojimo panaikinimą informuojamas Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka. Licencijos

galiojimas nepanaikinamas, jeigu pagal aplinkos ministro patvirtintus kriterijus pažeidimai pripažįstami mažareikšmiais.

8. Jeigu tiekėjo licencijos galiojimas panaikinamas dėl šio straipsnio 6 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų priežasčių, licencija jam gali būti išduodama ne anksčiau kaip po vienerių metų.

17 straipsnis. Miško įveisimas ir atkūrimas

1. Lietuvos Respublikos teritorijos miškingumas didinamas veisiant mišką ne miško žemėje. Valstybinėje žemėje miškas veisiamas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų valdomuose valstybinės miško žemės sklypuose, perduotuose jiems patikėjimo teise valstybinėms funkcijoms įgyvendinti Žemės įstatyme nustatyta tvarka. Privačioje ne miško žemėje miškas veisiamas aplinkos ministro nustatyta tvarka. Įveisus mišką ne miško žemėje, šiam plotui taikomas šis įstatymas.

2. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai mišką privalo atkurti, želdinius ir žėlinius prižiūrėti ir saugoti. Miškas atkuriamas ir veisiamas jį želdinant arba jam želiant, želdiniai ir žėliniai prižiūrimi ir saugomi, kol susiformuos medynas, laikantis aplinkos ministro tvirtinamų miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų.

3. Kirtavietės turi būti apželdintos arba atžėlusios medžių rūšimis per 3 metus po jų atsiradimo, žuvę želdiniai ir žėliniai – per 2 metus, atkurtini žuvę medynai – per 3 metus nuo jų žuvimo, išskyrus atvejus, kai saugomų teritorijų nuostatuose ir (ar) saugomų teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti kitokie kirtaviečių, žuvusių želdinių ir žėlinių ar žuvusių medynų apželdinimo arba atžėlimo terminai.

4. Kirtavietėse ir žuvusiuose medynuose miškas turi būti atkurtas per 10 metų nuo kirtavietės atsiradimo arba medyno žuvimo fakto nustatymo, žuvusių želdinių ir žėlinių plotuose – per 9 metus po želdinių ir žėlinių žuvimo fakto nustatymo. Miškas laikomas atkurtu ir įveistu, kai susiformuoja medynas ir želdinių ir žėlinių kokybė atitinka aplinkos ministro tvirtinamų miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus.

5. Įgyvendinus valstybei svarbius projektus, jiems įgyvendinti miško žemėje įrengtų laikinųjų privažiavimo į statybvieta kelių vietoje turi būti apželdintas ir atkurtas miškas per šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus terminus.

6. Miško savininkams ir valstybinio miško valdytojams leidimas pagrindiniams miško kirtimams neišduodamas, jei toje pačioje miško valdoje per šio straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus neapželdintos arba medžių rūšimis neatžėlę kirtavietės, žuvę želdiniai ir žėliniai ar žuvę medynai.

7. Draudžiama plantacinius miškus veisti miško laukymėse, atkurti jais neplantacinių miškų kirtavietes, šių miškų žuvusius želdinius, žėlinius ir medynus.

18 straipsnis. Medynų auginimas ir miško kirtimas

1. Medynų auginimo priemonėmis turi būti siekiama formuoti ir atkurti aplinkos sąlygoms atsparius miškus, atitinkančius jų pagrindinę funkcinę paskirtį ir augavietės sąlygas, pirmenybę teikiant gamtiškosios miškininkystės principais formuojamiems vietinės kilmės mišriems medynams, prisitaikiusiems prie vietinių klimato sąlygų.

2. Gamtiškosios miškininkystės principai: natūralių miško ekosistemų vystymosi procesų pažinimas ir taikymas; medynų struktūros įvairovės ir kompleksiskumo palaikymas; skirtingų miško funkcijų pritaikymas; natūraliai vykstančiais procesais pagrįstų miškininkystės priemonių taikymas; mažo neigiamo poveikio medienos ruošai išsaugant gamtines buveines miškuose, miško dirvožemį ir miško mikroklimatą. Šie principai netaikomi plantaciniuose miškuose.

3. Miško žemėje gali būti vykdomi pagrindiniai, ugdomieji, sanitariniai, specialieji, lydimos ir laisvieji miško kirtimai. Miško kirtimo būdai, kirtimų amžius, biržių atrėžimo reikalavimai, gamtiškosios miškininkystės principų įgyvendinimo, aplinkosaugos ir technologiniai reikalavimai nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose miško kirtimų taisyklėse.

4. Miško kirtimai draudžiami Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytais atvejais ir šiais atvejais:

- 1) I grupės miškuose, išskyrus specialiuosius miško kirtimus, skirtus išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę ar genetiškai vertingas miško medžių populiacijas;
- 2) IIA ir IIB grupių miškuose – pagrindiniai miško kirtimai;
- 3) III grupės miškuose kirtimai didesnio kaip 3 hektarų plynojo pagrindinio miško kirtimo biržėmis;
- 4) nacionaliniuose parkuose – plynieji pagrindiniai miško kirtimai ir didesnėmis kaip 3 hektarai biržėmis atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai;
- 5) regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose – plynieji ir atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 3 hektarai biržėmis;
- 6) IVA grupės miškuose – plynieji pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 8 hektarai biržėmis.

5. Miško lydimos kirtimai gali būti vykdomi, kai miško žemė paverčiama kitomis naudmenomis arba šioms technologinėms ir gamybinėms miškų ūkio reikmėms – medelynams įrengti (išskyrus I, IIA ir IIB grupių miškus), miško keliams tiesti (išskyrus I ir IIA grupių miškus), technologinėms proskynoms (išskyrus I ir IIA grupių miškus), iki 0,03 hektaro ploto poilsio aikštelėms įrengti (išskyrus I ir IIA grupių miškus), medienos sandėliams įrengti (išskyrus I ir IIA grupių miškus), priešgaisrinėms juostoms įrengti.

6. Miško savininkai, valstybinio miško valdytojai ir kiti asmenys, vykdančys miško kirtimus, kitą miškų ūkio veiklą ir (ar) gabenantys pagamintą žaliavinę medieną bei kitus krovinius, privalo saugoti miško kelius, sutvarkyti naudojant mišką sudarytus kelius, miško plotus taip, kad jie tikėtų naudoti pagal paskirtį.

7. Miško kirtimai, medynų auginimo priemonės ir kiti miško darbai turi būti vykdomi laikantis aplinkos ministro nustatytų miško darbų saugos reikalavimų.

8. Žaliavinės medienos gabenimo tvarką nustato aplinkos ministras.

9. Šio straipsnio apribojimai ir draudimai dėl miško kirtimo netaikomi, kai įrengiami laikinieji privažiavimo į statybvietais keliai įgyvendinant valstybei svarbius projektus, išskyrus apribojimus ir draudimus, taikomus I grupės miškuose.

19 straipsnis. Leidimas kirsti mišką

1. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai, ketinantys vykdyti miško kirtimus, privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka iš Vyriausybės įgaliotos institucijos gauti leidimą kirsti mišką, išskyrus šiuos atvejus:

- 1) IIA ir IIB grupių miškuose atliekami jaunuolynų ugdymo, sausulių ir vėjavartų kirtimai, miško valdos ribinių linijų kirtimai, medžių kirtimai grioviuose ir 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, pavojų keliančių medžių kirtimai;
- 2) III ir IVA grupės miškuose atliekamas laisvasis miško kirtimas (išskyrus neplynąjį miško kirtimą privataus miško savininko reikmėms, po kurio liks ne mažesnis kaip 0,7 medyno skalsumas, miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ teritorijose ar kultūros paveldo teritorijose), jaunuolynų ugdymo kirtimas;

3) kertamas plantacinis miškas.

2. Leidimo kirsti mišką nereikia:

1) elektros energijos perdavimo sistemos ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriams, inžinerinius tinklus, komunikacijas ir kelius, geležinkelio kelius ir įrenginius prižiūrintiems asmenims:

a) avariniais atvejais kertant pavojų keliančius medžius. Darbus atlikęs asmuo per 5 darbo dienas privalo informuoti valstybinio miško valdytoją ar privataus miško savininką apie jų valdose atliktą kirtimą;

b) inžinerinės infrastruktūros teritorijų technologinėse proskynose užaugusiems želiniams kirsti (šiuo atveju technologinės proskynos plotis turi atitikti elektros tinklų proskynos plotį);

2) elektros energijos perdavimo sistemos ir elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriams elektros oro linijų apsaugos zonoje pavojų keliančius medžius ar kitus medžius, kurių aukštis yra didesnis už atstumą nuo medžio iki elektros tinklų (elektros oro linijų, elektros kabelių oro linijų, transformatorinių, transformatorių pastočių, srovės keitimo stočių, skirstyklų, skirstomųjų punktų) ir kurie virsdami gali sutrikdyti inžinerinės infrastruktūros veiklą, kirsti, suderinus su privataus miško savininku ar valstybinio miško valdytoju energetikos ministro nustatyta tvarka;

3) elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriams, – ne toliau kaip 10 metrų už Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytų elektros oro linijų apsaugos zonos ribų kirsti pavojų keliančius medžius;

4) geležinkelių infrastruktūros valdytojams geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje pavojų keliančius ar kitus medžius, kurių aukštis yra didesnis už atstumą nuo medžio iki kontaktinio geležinkelių tinklo linijos, įrengtos išilgai artimiausio geležinkelio kelio bėgio, arba kurie pasvirę didesniu kaip 45 laipsnių kampą į geležinkelio kelių ir (ar) jų įrenginių pusę ir kurie virsdami gali sukelti pavojų saugiam geležinkelių transporto eismui, kirsti, suderinus su privataus miško savininku ar valstybinio miško valdytoju susisiekiimo ministro nustatyta tvarka;

5) valstybinės reikšmės kelius prižiūrintiems subjektams kelio apsaugos zonoje pavojų keliančius medžius, kelio juostose – pavojų keliančius ar kitus medžius, kurių aukštis yra didesnis už atstumą nuo medžio iki kelio briaunos arba kurie pasvirę didesniu kaip 45 laipsnių kampą į kelių pusę ir kurie virsdami gali sukelti pavojų saugiam kelių eismui, kirsti, suderinus su privataus miško savininku ar valstybinio miško valdytoju susisiekiimo ministro nustatyta tvarka.

3. Leidimas kirsti mišką servituto turėtojai išduodamas, kai mišką kirsti būtina įgyvendinant servituto suteikiamas teises pagal teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos projektų sprendinius.

4. Leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Kai siekiant išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo numatoma vykdyti sanitarinius miško kirtimus „Natura 2000“ teritorijoje ar kultūros paveldo teritorijoje, leidimas kirsti mišką išduodamas per 10 darbo dienų, kituose miškuose – per 5 darbo dienas nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Jei prašymas pateiktas nesilaikant aplinkos ministro nustatytos leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos, Vyriausybės įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo tokio prašymo ir dokumentų gavimo paprašo prašymą pateikusį asmenį patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato terminą, ne trumpesnį kaip 14 kalendorinių dienų ir ne ilgesnį kaip 2 mėnesiai, per kurį jis turi patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus. Terminas išduoti leidimą kirsti mišką skaičiuojamas nuo visų tinkamai įformintų dokumentų pateikimo dienos. Leidimas kirsti mišką išduodamas, jei nėra šio straipsnio 5 dalyje nurodytų leidimo neišdavimo pagrindų. Leidimo kirsti mišką neišdavimas per šio įstatymo nustatytą terminą nelaikomas leidimo išdavimu.

5. Leidimas kirsti mišką neišduodamas, jei:

1) prašymas paduotas nesilaikant aplinkos ministro nustatytos leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos ir per šio straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą prašymą padavęs asmuo neištaiso nurodytų trūkumų;

2) teisėtomis priemonėmis įrodyta, kad pateiktame prašyme ar dokumentuose nurodyti melagingi ir (ar) suklastoti duomenys;

3) Miškų registro informacinėje sistemoje esantys atitinkamo miško, kuriame planuojama vykdyti kirtimus, miškų sklypų inventorizacijos duomenys senesni kaip 10 metų (išskyrus leidimą kirsti mišką sanitariniais miško kirtimais ir miško kirtimais, vykdomais pagal miškotvarkos projektus);

4) prašyme nurodytas miško kirtimas negali būti vykdomas pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir šio įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkos ministro tvirtinamų miško kirtimų taisyklių reikalavimus.

6. Leidimo kirsti mišką duomenys tikslinami atsižvelgus į asmens prašymą, jei pasikeičia miško savininkas ar valstybinio miško valdytojas ir leidime nurodyti miško kirtimai neįvykdyti. Patikslintas leidimas kirsti mišką išduodamas asmeniui, kuriam perėjo leidime įrašyto miško nuosavybės ar patikėjimo teisė, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo.

7. Leidimo kirti mišką galiojimas panaikinamas šiais atvejais:

1) kai Viešojo administravimo įstatyme nustatytais atvejais yra pripažintas netekusiu galios administracinis sprendimas, kuriuo jis yra išduotas;

2) pakeitus miškų grupę ar įvykus kitiems pasikeitimams, dėl kurių keičiasi miško apsaugos ir naudojimo reikalavimai ir miškas leidime nurodytomis sąlygomis negali būti kertamas;

3) pagal miško savininko, valstybinio miško valdytojo ar servituto turėtojo prašymą.

8. Leidime kirsti mišką nurodytus miško kirtimus galima vykdyti 24 mėnesius nuo leidimo kirsti mišką išdavimo dienos.

9. Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomuose miškuose leidimai kirsti mišką sanitariniais miško kirtimais ir kirsti pavojų keliančius medžius išduodami miškų urėdijai.

10. Leidimų kirsti mišką išdavimo, tikslinimo ir panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras.

11. Draudžiama ištraukti ar išvežti savavališkai miško žemėje iškirstus medžius ir krūmus negavus ikiteisminį ar administracinio nusižengimo tyrimą atliekančios institucijos rašytinio sutikimo.

20 straipsnis. Prekyba valstybiniuose miškuose pagaminta mediena

1. Miškų urėdija didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje parduoda žaliavinę medieną, miško kirtimo liekanas, nenukirstą mišką ir biokurą. Kiti valstybinio miško valdytojai žaliavinę medieną, miško kirtimo liekanas ir nenukirstą mišką parduoda mažmeninėje prekyboje.

2. Didmeninė prekyba miškų urėdijos valdomuose valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis Vyriausybės nustatyta tvarka vykdoma per elektroninę medienos pardavimo sistemą organizuojant aukcionus ilgalaikėms (nuo 3 iki 10 metų trukmės), pusmetinėms (šešių mėnesių trukmės) ir trumpalaikėms (iki trijų mėnesių trukmės) sutartims sudaryti. Elektroninę medienos pardavimo sistemą administruoja Vyriausybės įgaliota valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojama įmonė, atitinkanti nepriklausomumo, technologinių, finansinių ir vadybinių pajėgumų elektroninės medienos pardavimo sistemos administravimo kriterijus pagal Vyriausybės nustatytus šių kriterijų atitikties reikalavimus. Šioje dalyje nurodyta tiesiogine ar netiesiogine kontrole laikoma, kai valstybė ar valstybės valdoma bendrovė savo dukterinėje bendrovėje:

1) turi daugumą tokios kontroliuojamos įmonės išleistų akcijų ar kitokių nuosavybės vertybinių popierių arba

2) turi daugumą visų balsų, kuriuos suteikia kontroliuojamos įmonės išleistos akcijos ar kitokie nuosavybės vertybiniai popieriai, arba

3) turi teisę paskirti ar išrinkti daugiau kaip pusę tokios kontroliuojamos įmonės valdymo ar kito organo (išskyrus dalyvių susirinkimą) narių.

3. Mažmeninėje prekyboje miškų urėdija gali parduoti iki 7 procentų metinės pagrindinių miško kirtimų normos. Mažmeninėje prekyboje parduodant nenukirstą mišką ir žaliavinę medieną, prioritetą teikiamas malkinės medienos pardavimui gyventojams.

4. Miškų urėdijos pagamintas biokuras parduodamas energijos išteklių biržoje Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme nustatyta tvarka.

5. Žaliavinės medienos ir nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo, žaliavinės medienos apskaitos, klasifikavimo, ženklavimo tvarką nustato aplinkos ministras.

21 straipsnis. Nepriklausomų medienos matuotojų veiklos reglamentavimas

1. Nepriklausomas medienos matuotojas gali teikti nenukirsto miško ir (ar) medienos matavimo ir kokybės vertinimo paslaugas, jei atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus. Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija arba jų padaliniai gali teikti nenukirsto miško ir (ar) medienos matavimo ir kokybės vertinimo paslaugas, jeigu jų darbuotojas (fizinis asmuo) turi nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą išduoda, jo galiojimą sustabdo ir galiojimo sustabdymą panaikina, atestato galiojimą panaikina Vyriausybės įgaliota institucija aplinkos ministro nustatyta tvarka.

2. Asmuo, norintis gauti nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą, privalo turėti aukštąjį universitetinį ir (arba) aukštąjį koleginį, ir (arba) aukštesnįjį miškininkystės išsilavinimą arba jam lygiavertį išsilavinimą ir ne trumpesnę kaip vienerių metų darbo, susijusio su nenukirsto miško ir (ar) medienos matavimu ir kokybės vertinimu, patirtį.

3. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato duomenys įrašomi į Licencijų informacinę sistemą ir skelbiami viešai, siekiant nustatyti asmenį, turintį nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą ir teikiantį nenukirsto miško ir (ar) medienos matavimo ir kokybės vertinimo paslaugas. Nepriklausomų medienos matuotojų atestatų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir atestatų galiojimo panaikinimo duomenis į Licencijų informacinę sistemą įrašo Vyriausybės įgaliota institucija. Nepriklausomo medienos matuotojo asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos parlamento ir Tarybos Reglamentu ([ES](#) [2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą.

4. Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų pateiktų dokumentų nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatui gauti gavimo dienos priima sprendimą ir išduoda nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą arba motyvuotai atsisako jį išduoti ir Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusį asmenį. Jeigu asmuo pateikia netinkamai įformintą prašymą arba ne visus dokumentus, kurių reikia atestatui išduoti, Vyriausybės įgaliota institucija praneša pareiškėjui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, gavęs šį pranešimą, pareiškėjas per 5 darbo dienas turi patikslinti prašymą ar pateikti trūkstamus dokumentus. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatas galioja neterminuotai.

5. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatas neišduodamas, jeigu asmuo yra pripažintas kaltu dėl nenukirsto miško ar medienos matavimo ar kokybės vertinimo pažeidimų Lietuvos Respublikos teritorijoje ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba nepraėjo teisės aktų nustatytas terminas, kuriam pasibaigus laikoma, kad asmuo yra neteistas. Ši nuostata *mutatis mutandis* taikoma valstybės narės piliečiui ar kitam fiziniam asmeniui, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis laisvo judėjimo valstybėse narėse teisėmis ir pageidauja vykdyti nepriklausomo medienos matuotojo veiklą Lietuvos Respublikoje.

6. Valstybių narių piliečiai ar kiti fiziniai asmenys, kurie naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis laisvo judėjimo valstybėse narėse teisėmis, įgiję nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikaciją kitose valstybėse narėse, ne Lietuvos Respublikoje, gali pagal darbo sutartį ar savarankiškai vykdyti nepriklausomo medienos matuotojo veiklą Lietuvos Respublikoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Lietuvos Respublikos piliečiai. Nepriklausomų medienos matuotojų profesinę kvalifikaciją, įgytą kitose valstybėse narėse, pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatyme nustatyta tvarka. Pripažinus nepriklausomo medienos matuotojo profesinę kvalifikaciją, nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą išduoda, jo galiojimą sustabdo ir galiojimo sustabdymą panaikina, atestato galiojimą panaikina Vyriausybės įgaliota institucija aplinkos ministro nustatyta tvarka.

7. Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi, kad nepriklausomas medienos matuotojas pažeidė nenukirsto miško ar medienos matavimą arba medienos kokybės nustatymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, raštu įspėja nepriklausomą medienos matuotoją apie galimą nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą ir nustato ne trumpesnę kaip 1 mėnesio, bet ne ilgesnę kaip 3 mėnesių terminą pašalinti pažeidimą. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimas sustabdomas nepriklausomam medienos matuotojui per nustatytą terminą nepašalinus pažeidimo arba Vyriausybės įgaliotai institucijai nustačius pakartotinį nenukirsto miško ar medienos matavimą, arba medienos kokybės nustatymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą per vienus kalendorinius metus. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimas nestabdomas, jeigu vadovaujantis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir kriterijais pažeidimas pripažįstamas mažareikšmiu.

8. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai nepriklausomas medienos matuotojas pašalina nustatytą pažeidimą, dėl kurio sustabdytas nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimas.

9. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

1) nepriklausomas medienos matuotojas pateikia prašymą panaikinti nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatą;

2) dėl nepriklausomo medienos matuotojo buvo priimtas apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas, padarytas vykdant nepriklausomo medienos matuotojo veiklą;

3) nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatui gauti buvo pateikti melagingi duomenys ir (ar) suklastoti dokumentai;

4) kai sustabdžius nepriklausomo medienos matuotojo atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą;

5) nepriklausomas medienos matuotojas per šio straipsnio 7 dalyje nustatytą terminą neatlieka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų pareigų.

10. Nepriklausomo medienos matuotojo kvalifikacijos atestatas laikomas negaliojančiu nepriimant atskiro administracinio sprendimo nepriklausomam medienos matuotojui mirus.

11. Vyriausybės įgaliota institucija per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša nepriklausomam medienos matuotojui apie nepriklausomo medienos matuotojo atestato galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą. Kai nepriklausomo medienos matuotojo atestato galiojimas panaikinamas šio straipsnio 9 dalies 2–5 punktuose nurodytais atvejais, dėl naujo atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vienerių metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytą atvejį – vienerių metų terminas tokiu atveju skaičiuojamas nuo teismo nuosprendžio įsigaliojimo dienos, neatsižvelgiant, ar nepriklausomo medienos matuotojo atestatas panaikintas šio straipsnio 9 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu.

22 straipsnis. Inžinerinių tinklų tiesimas miško žemėje, dviračių ir pėsčiųjų takų įrengimas miško žemėje

1. Miško žemėje galima tiesti inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais), taip pat įrengti dviračių ir pėsčiųjų takus nepaverčiant miško žemės kitomis naudmenomis, jei tai nedaro esminio poveikio miško ekosistemai.

2. Inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) laikomi nedarančiais esminio poveikio miško ekosistemai, jei atitinka visas šias sąlygas:

1) Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytas inžinerinių tinklų (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) apsaugos zonos plotis neviršija 10 metrų ir šioje apsaugos zonoje leidžiama auginti želdinius;

2) įrengiami medynų neapaugusioje miško žemėje arba įrengiami požeminiai inžineriniai tinklai (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) nevykdant miško kirtimo;

3) įrengiami IIB, III ar IV grupės miškuose.

3. Dviračių ir pėsčiųjų takai laikomi nedarančiais esminės įtakos miško ekosistemai, jei įrengiami IIB, III ar IV grupių miškuose nevykdant miško kirtimo arba šių grupių miškuose medynų neapaugusioje miško žemėje.

23 straipsnis. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis

1. Miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais:

1) gamtinėms buveinėms miškuose atkurti;

2) plantaciniuose miškuose;

3) teritorijose, skirtose valstybės sienos apsaugos ir krašto apsaugos tikslams;

4) valstybei svarbiems projektams įgyvendinti. Šis atvejis netaikomas I grupės miškuose;

5) visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijoms formuoti. Šis atvejis netaikomas I grupės miškuose;

6) teisėtai pastatyto pastato arba pastato su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruoto kaip atskiro nekilnojamojo turto objekto (pagrindinio daikto), sklypui formuoti, išskyrus atvejus, kai pastatytus pastatus arba pastatus su jų priklausiniais galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose planuojama nugriauti. Šis atvejis netaikomas I grupės miškuose;

7) inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti. Šis atvejis netaikomas I grupės miškuose, IIA grupės miškuose; III grupės – valstybinių rezervatų apsaugos zonų miškuose, miškuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

8) naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas. Šis atvejis netaikomas I ir II grupės miškuose, III grupės vandens telkinių apsaugos zonų, laukų apsauginiuose miškuose, valstybinių parkų ir valstybinių rezervatų buferinės apsaugos zonų miškuose, miškuose, esančiuose vieno kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

9) atliekų tvarkymo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės tokių teritorijų formuoti ne miško žemėje. Šis atvejis netaikomas I ir II grupės miškuose, III grupės vandens telkinių apsaugos zonų, laukų apsauginiuose miškuose, miškuose, esančiuose vieno kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, valstybinių parkų ir valstybinių rezervatų buferinės apsaugos zonų miškuose, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

10) gyvenamosioms teritorijoms miestuose formuoti savivaldybėje, kurios teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų ir kurioje nėra galimybės šių teritorijų formuoti ne miško žemėje, išskyrus Neringos savivaldybę. Šis atvejis netaikomas I grupės miškuose, II A grupės miškuose; III grupės – valstybinių rezervatų buferinės apsaugos zonų miškuose, miškuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

11) kultūros paveldo objektų teritorijų sklypams formuoti ir naudoti, kai tai numatyta šių objektų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose ar individualiuose apsaugos reglamentuose.

2. Šio straipsnio 1 dalies 3–5, 7–10 punktuose nurodyti atvejai turi būti numatyti bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose.

3. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti suplanuotas vietovės lygmens bendruosiuose planuose arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, arba detaliuosiuose planuose, arba žemės valdos projektuose. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju turi būti suplanuotas saugomos rūšies apsaugos veiksmų plane, saugomos teritorijos planavimo dokumente arba aplinkos ministro įsakymu patvirtintuose Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų apsaugos tiksluose.

4. Teritorijose, skirtose krašto apsaugos ar valstybės sienos apsaugos tikslams, miško žemė paverčiama kitomis naudmenomis netaikant šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų reikalavimų, kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tam tikrų valstybinės miško žemės plotų pavertimo kitomis naudmenomis.

5. Jeigu šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyti atvejai numatyti bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose, miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis ir netaikant šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, kai to reikia valstybei svarbiems projektams įgyvendinti ir kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tam tikrų valstybinės miško žemės plotų pavertimo kitomis naudmenomis.

6. Kai miško žemę planuojama paversti kitomis naudmenomis, pirmenybė teikiama miško žemei, kurioje medyno nėra arba auga mažo skalsumo stichinių veiksnių sudarkyti ar kitaip išretėję medynai. Visais atvejais turi būti atsižvelgiama į miškų aplinkosaugos reikšmę.

7. Asmenys, inicijuojantys valstybinės miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo į valstybės biudžetą sumokėti piniginę kompensaciją, kurią sudaro kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo vertė rinkos kainomis, jame augančio medyno įveisimo ir išauginimo iki amžiaus, kurį šis medynas pasiekė pavertimo kitomis naudmenomis metu, išlaidos ir prarasto medienos prieaugio, kurį šis medynas sukauptų iki nustatyto pagrindinių miško kirtimų amžiaus arba gamtinės brandos amžiaus, jei pagrindiniai miško kirtimai draudžiami, vertė nenukirsto miško kainomis. Miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis, III grupės miškuose mokama dvigubo dydžio piniginei kompensacijai, II grupės miškuose – trigubo dydžio piniginei kompensacijai. Reikalavimas sumokėti piniginę kompensaciją netaikomas už kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės dalį, kurioje formuojami atskirieji želdynai, kultūros paveldo objektų teritorijų sklypai, įrengiamos kapinės, atkuriamos gamtinės buveinės miškuose, buvo plantaciniai miškai, taip pat kurioje įgyvendinami ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos ar valstybės sienos apsaugos sritys projektai.

8. Privačios miško žemės savininkai, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo Vyriausybės nustatyta tvarka nuosavybės teise priklausančioje žemėje įveisti mišką ne mažesniame plote negu kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės plotas arba sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją. Privačią miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis III grupės miškuose, įveisiamas miško plotas turi būti ne mažesnis kaip dvigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas, II grupės miškuose – ne mažesnis kaip trigubo dydžio kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas. Kiti asmenys, įskaitant servituto turėtojus, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją.

9. Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarką nustato Vyriausybė.

IV SKYRIUS MIŠKO APSAUGA IR ŽALOS ATLYGINIMAS

24 straipsnis. Miško apsauga

1. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai privalo saugoti mišką ir jo išteklius nuo neteisėtų veiksmų: savavališko miško kirtimo, miško naudojimo tvarkos pažeidimų, miško išteklių grobstymo, miško teršimo, šiukšlinimo, miško padegimo, ūkinių gyvūnų daromos žalos; saugoti mišką nuo laukinių gyvūnų daromos žalos, gaisrų, medžių ligų, miško kenkėjų ir miškų stichinių nelaimių, miško dirvožemio ir medžių mechaninių pažeidimų. Šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymas vykdomas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta tvarka.

2. Aplinkos ministras nustato specialiųjų apsaugos ir miškų stichinių nelaimių padarinių šalinimo miškuose priemonių taikymo tvarką. Šias priemones būtina taikyti Vyriausybės įgaliotai institucijai paskelbus miškų stichinę nelaimę. Vyriausybės įgaliota institucija atšaukia miškų stichinę nelaimę, kai sutvarkyta 75 procentai dėl abiotinių veiksnių pažeistų medžių tūrio, biotinių veiksnių sukelta miškų stichinė nelaimė atšaukiama einamųjų metų paskutinę dieną.

3. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai turi laikytis aplinkos ministro patvirtintų miško sanitarinės apsaugos reikalavimų, išvežti iš miško arba tinkamai apsaugoti nuo kenkėjų miške paliekamą spygliuočių medieną, laiku atlikti būtinuosius sanitarinius miško kirtimus, gavę Vyriausybės įgaliotos institucijos nurodymą, – įgyvendinti kitas miško sanitarinės apsaugos priemones.

4. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai miško sanitarinės apsaugos reikalavimuose nustatytais atvejais turi pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai apie pavojingų medžių ligų ir miško kenkėjų židinius Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir juos likviduoti laikantis miško sanitarinės apsaugos reikalavimų, išskyrus šio įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 16 punkte nurodytą atvejį. Pareiga pranešti apie medžių ligų ir kenkėjų židinius ir juos likviduoti netaikoma I miškų grupės miško savininkams ir valstybinio miško valdytojams.

5. Miškų sanitarinės būklės gerinimo, miško sanitarinės apsaugos priemonių prieš medžių ligas ir miško kenkėjus taikymo stichinių miškų nelaimių atveju rekomendacijas rengia Vyriausybės įgaliotos institucijos sudaryta miško sanitarinės apsaugos ekspertų komisija.

6. Medžiojamų gyvūnų skaičius miško žemėje turi neviršyti aplinkos ministro nustatyto didžiausio leistino elninių žvėrių tankumo, nedaryti didelės žalos miško želdiniams, žėliniams ir medynams ir garantuoti miško ekosistemos stabilumą.

7. Visuose miškuose turi būti įgyvendinama bendra valstybinė miško priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistema. Miško priešgaisrinės saugos sistema apima stebėjimo, profilaktines, organizacines, socialines ir priešgaisrines saugos priemones, skirtas miško gaisrų prevencijai ir gesinimui. Šios sistemos įgyvendinimą organizuoja miškų urėdija bendradarbiaudama su Aplinkos ministerijai pavaldžiomis institucijomis, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos kariuomene, savivaldybėmis. Miško savininkai, valstybinio miško valdytojai ir miško lankytojai privalo laikytis aplinkos ministro patvirtintose miškų priešgaisrinės saugos taisyklėse nustatytų miškų priešgaisrinės saugos reikalavimų.

8. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai įgyvendina miškų priešgaisrinės saugos taisyklėse numatytas profilaktines miško priešgaisrines saugos priemones.

25 straipsnis. Miške padarytos žalos atlyginimas

1. Miškui, kitam miške esančiam turtui padaryta turtinė žala atlyginama Civiliniame kodekse nustatyta tvarka.

2. Miške padaryta žala aplinkai nustatoma ir išieškoma Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos
miškų įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1999 m. gruodžio 22 d. Europos Tarybos direktyva [1999/105/EB](#) dėl prekybos miško dauginamąja medžiaga;

2. 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) Nr. 995/2010](#), kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2019/1010](#).“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3–17 dalis, įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Vyriausybės įgaliotos institucijos, aplinkos ministras, Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos, miškų urėdija iki 2025 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos miškų įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, iki 2026 m. rugsėjo 30 d. – šio straipsnio 10 dalies įgyvendinamuosius teisės aktus, iki 2028 m. rugsėjo 30 d. – šio straipsnio 3–9 ir 11–16 dalyse išdėstytų Miškų įstatymo nuostatų įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 2 straipsnio 12 dalies redakcija:

„12. **Laisvasis miško kirtimas** – neplynasis miško kirtimas privataus miško savininko reikmėms 4 grupės miškuose, kurį atlikus medyno skalsumas lieka ne mažesnis kaip 0,7 miško valdos ribinių linijų kirtimas, medžių kirtimas grioviuose, 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, taip pat sausulių ir vėjavartų, pavojų keliančių medžių kirtimas.“

4. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 2 punkto redakcija:

„2) rengia ir tvirtina miškų priskyrimo miškų grupėms planus;“.

5. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 8 straipsnio redakcija:

„8 straipsnis. Miško tvarkymas ir miškų grupės

1. Lietuvos miškai tvarkomi taip, kad būtų užtikrinamas jų tvarumas vykstant klimato kaitai, išlaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, pajėgumas atsinaujinti, gyvybingumas, sveikatingumas, dirvožemio našumas, galimybė darniai atlikti aprūpinimo, reguliavimo, palaikymo ir kultūrinės miško ekosistemų funkcijas.

2. Miškai pagal pagrindinę funkcinę paskirtį skirstomi į šias grupes:

1) 1 grupė – griežtos apsaugos miškai. Valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių parkų ir biosferos stebėsenos teritorijose esančių gamtinių rezervatų, rezervatinių apyubių miškai, taip pat gamtinių draustinių miškai ar jų dalys. Pagrindinė funkcinė paskirtis – leisti vykti natūraliems procesams miškuose, formotis sengirėms.

2) 2 grupė – ekologinio prioriteto daugiafunkciai miškai. Gamtinių draustinių miškai ar jų dalys, kompleksinių draustinių miškai ar jų dalys, atkuriamųjų ir genetinių sklypų miškai, priešeroziniai miškai, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų dalys, svarbios jose nustatytoms Europos Bendrijos svarbos natūralioms buveinėms ir rūšių buveinėms išsaugoti, kiti didelės gamtinės vertės saugomų teritorijų miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – išsaugoti, formuoti arba atkurti gamtiškai vertingas miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus, gerinti saugomų gamtinių vertybių būklę, formuoti sengires, įvairiaamžius ir įvairiarūšių medynus su gamtinę brandą pasiekusiais medžiais.

3) 3 grupė – socialinio prioriteto daugiafunkciai miškai. Kultūrinių draustinių ar jų dalių, kultūrinių rezervatų miškai, kompleksinių draustinių ar jų dalių, miško parkų, miestų ir priemiesčių miškai, valstybinių parkų rekreacinių zonų miškai ir kiti socialinėms, kultūrinėms ir dvasinėms vertybėms puoselėti skirti miškai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – formuoti ir išsaugoti socialinius, kultūrinius ir dvasinius visuomenės poreikius geriausiai tenkinančius miškus ir miško aplinką.

4) 4 grupė – ekonominio prioriteto daugiafunkciai miškai. Miškai nepriskirti 1, 2, 3 ir 5 grupėms. Pagrindinė funkcinė paskirtis – laikantis aplinkosaugos reikalavimų formuoti atsparius, produktyvius medynus, nepertraukiamai tiekti medieną, atlikti kitas ekonominę naudą turinčias miško ekosistemų funkcijas.

5) 5 grupė – plantaciniai miškai. Miškai, kuriuose taikant spartaus auginimo technologijas auginami greitai augančių medžių rūšių vienaamžiai medynai. Pagrindinė funkcinė paskirtis – greičiau išauginti kuo daugiau medienos.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, rengdama miškų priskyrimo miškų grupėms planus, vadovaujasi Vyriausybės nustatyta tvarka ir normatyvais. Miškų priskyrimo miškų grupėms planai nerengiami, jei saugomose teritorijose esančiuose miškuose miškų grupės nustatytos saugomų teritorijų specialiųjų teritorijų planavimo dokumentais.

4. Miškų grupės nustatomos Miškų registro informacinėje sistemoje įregistruotų miško žemės taksacinių sklypų ribomis.

5. Miškų priskyrimo miškų grupėms planai rengiami savivaldybės lygmeniu atitinkamos savivaldybės teritorijoje esantiems miškams. Parengtas savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektas, skelbiamas Vyriausybės įgalios institucijos, savivaldybės interneto svetainėje, informuojant, kada ir kokiu adresu galima teikti pasiūlymus dėl miškų priskyrimo miškų grupėms. Jei pakeitus miško grupę atsirastų papildomi veiklos ribojimai miške, apie tai privačių miškų savininkai informuojami individualiai. Vyriausybės įgaliota institucija, praėjus susipažinimo su miškų priskyrimo miškų grupėms plano projektu laikui, organizuoja viešą svarstymą.

6. Naujiems miškams miškų grupė turi būti nustatoma ne vėliau kaip per 3 metus nuo jų įregistravimo Miškų registro informacinėje sistemoje.“

6. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 18 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Miško kirtimai draudžiami Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatytais atvejais ir šiais atvejais:

1) 1 grupės miškuose, išskyrus specialiuosius miško kirtimus, skirtus išsaugoti ar atkurti biologinę įvairovę ar genetiškai vertingas miško medžių populiacijas;

2) 2 ir 3 grupių miškuose pagrindiniai miško kirtimai;

3) nacionaliniuose parkuose – plynieji pagrindiniai miško kirtimai ir didesnėmis kaip 3 hektarai biržėmis atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai;

4) regioniniuose parkuose, biosferos rezervatuose ir draustiniuose plynieji ir atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 3 hektarai biržėmis.

5) 4 grupės miškuose plynieji pagrindiniai miško kirtimai didesnėmis kaip 8 hektarai biržėmis.“

7. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 18 straipsnio 5 dalies redakcija:

„5. Miško lydimi kirtimai gali būti vykdomi, kai miško žemė paverčiama kitomis naudmenomis arba šioms technologinėms ir gamybinėms miškų ūkio reikmėms – medelynams įrengti (išskyrus 1–3 grupių miškus), miško keliams tiesti (išskyrus 1 ir 2 grupių miškus), technologinėms proskynoms (išskyrus 1 ir 2 grupių miškus), iki 0,03 hektaro ploto poilsio aikštelėms įrengti (išskyrus 1 ir 2 grupių miškus), medienos sandėliams įrengti (išskyrus 1 ir 2 grupės miškus), miško priešgaisrinėms juostoms įrengti.“

8. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkto redakcija:

„1) 2 ir 3 grupių miškuose atliekami jaunuolynų ugdymo, sausulių ir vėjavartų kirtimai, miško valdos ribinių linijų kirtimai, medžių kirtimai grioviuose ir 5 metrų pločio žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio, proskynose, pavojų keliančių medžių kirtimai;“.

9. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 2 punkto redakcija:

„2) 4 grupės miškuose atliekamas laisvasis miško kirtimas (išskyrus neplynąjį miško kirtimą privataus miško savininko reikmėms, po kurio liks ne mažesnis kaip 0,7 medyno skalsumas, miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, „Natura 2000“ teritorijose ar kultūros paveldo teritorijose), jaunuolynų ugdymo, medžių kirtimas 5 metrų žemės juostoje nuo griovio šlaito briaunos, kai prie griovio nėra miško kelio;“.

10. 2027 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 19 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Leidimas kirsti mišką turi būti išduodamas per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Kai siekiant išvengti medžių ligų ar miško kenkėjų plitimo numatoma vykdyti sanitarinius miško kirtimus, leidimas kirsti mišką išduodamas per 5 darbo dienas nuo prašymo ir visų tinkamų dokumentų, reikalingų leidimui gauti, pateikimo dienos. Jei prašymas pateiktas nesilaikant aplinkos ministro nustatytos leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos, Vyriausybės įgaliota institucija per 3 darbo dienas nuo tokio prašymo ir dokumentų gavimo paprašo jį pateikusių asmenį patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus ir nustato terminą, ne trumpesnį kaip 14 kalendorinių dienų ir ne ilgesnį kaip 2 mėnesiai, per kurį jis turi patikslinti prašymą ir (ar) pateikti trūkstamus dokumentus. Terminas išduoti leidimą kirsti mišką skaičiuojamas nuo visų tinkamai įformintų dokumentų pateikimo dienos. Leidimas kirsti mišką išduodamas, jei nėra šio straipsnio 5 dalyje nurodytų leidimo neišdavimo sąlygų. Leidimo kirsti mišką neišdavimas per šio įstatymo nustatytą terminą nelaikomas leidimo išdavimu.“

11. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 3 punkto redakcija:

„3) įrengiami 3, 4 ar 5 grupių miškuose.“

12. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 22 straipsnio 3 dalies redakcija:

„3. Dviračių ir pėsčiųjų takai laikomi nedarančiais esminės įtakos miško ekosistemai, jei įrengiami 3, 4 ar 5 grupių miškuose nevykdant miško kirtimo arba šių grupių miškuose medynu neapaugusioje miško žemėje.“

13. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 23 straipsnio 1 dalies redakcija:

„1. Miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik šiame įstatyme nustatytais išimtiniais atvejais:

- 1) gamtinėms buveinėms miškuose atkurti;
- 2) plantaciniuose miškuose;
- 3) teritorijose, skirtose valstybės sienos apsaugos ir krašto apsaugos tikslams;
- 4) valstybei svarbiems projektams įgyvendinti. Šis atvejis netaikomas 1 grupės miškuose;
- 5) visuomeninės paskirties, bendrojo naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijoms formuoti. Šis atvejis netaikomas 1 grupės miškuose;

6) teisėtai pastatyto pastato arba pastato su jo priklausiniais, Nekilnojamojo turto registre įregistruoto kaip atskiro nekilnojamojo turto objekto (pagrindinio daikto), sklypui formuoti, išskyrus atvejus, kai pastatytus

pastatus arba pastatus su jų priklausiniais galiojančiuose teritorijų planavimo dokumentuose planuojama nugriauti. Šis atvejis netaikomas 1 grupės miškuose;

7) inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti. Šis atvejis netaikomas 1 ir 2 grupių miškuose ir miškuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

8) naudingųjų iškasenų eksploatavimo teritorijoms formuoti ir naudoti, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas. Šis atvejis netaikomas 1–3 grupių miškuose ir miškuose, esančiuose vieno kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

9) atliekų tvarkymo teritorijoms formuoti, kai nėra galimybės tokių teritorijų formuoti ne miško žemėje. Šis atvejis netaikomas 1–3 grupių miškuose ir miškuose, esančiuose vieno kilometro atstumu nuo Baltijos jūros ir Kuršių marių, valstybinių parkų apsaugos zonų miškuose, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

10) gyvenamosioms teritorijoms miestuose formuoti savivaldybėje, kurios teritorijos miškingumas yra didesnis kaip 50 procentų ir kurioje nėra galimybės šių teritorijų formuoti ne miško žemėje, išskyrus Neringos savivaldybę. Šis atvejis netaikomas 1–2 grupių miškuose ir miškuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose;

11) kultūros paveldo objektų teritorijų sklypams formuoti ir naudoti, kai tai numatyta šių objektų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose ar individualiuose apsaugos reglamentuose.“

14. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 23 straipsnio 7 dalies redakcija:

„7. Asmenys, inicijuojantys valstybinės miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo į valstybės biudžetą sumokėti piniginę kompensaciją, kurią sudaro kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo vertė rinkos kainomis, jame augančio medyno įveisimo ir išauginimo iki amžiaus, kurį šis medynas pasiekė pavertimo kitomis naudmenomis metu, išlaidos ir prarasto medienos prieaugio, kurį šis medynas sukauptų iki nustatyto pagrindinių miško kirtimų amžiaus arba gamtinės brandos amžiaus, jei pagrindiniai miško kirtimai draudžiami, vertė nenukirsto miško kainomis. Miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis 2 ir 3 grupių miškuose mokama trigubo dydžio piniginei kompensacija. Reikalavimas sumokėti piniginei kompensaciją netaikomas už tą kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės dalį, kurioje formuojami atskirieji želdynai, kultūros paveldo objektų teritorijų sklypai, įrengiamos kapinės, atkuriamos gamtinės buveinės, buvo plantaciniai miškai, taip pat kurioje įgyvendinami ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos ar valstybės sienos apsaugos srities projektai.“

15. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 23 straipsnio 8 dalies redakcija:

„8. Privačios miško žemės savininkai, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo Vyriausybės nustatyta tvarka nuosavybės teise priklausančioje žemėje įveisti mišką ne mažesniame plote negu kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės plotas arba sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją. Privačią miško žemę paverčiant kitomis naudmenomis 2 ir 3 grupių miškuose, įveisiamo miško plotas turi būti ne mažesnis kaip trigubo dydžio kitomis

naudmenomis paverčiamos miško žemės sklypo plotas. Kiti asmenys, įskaitant servituto turėtojus, organizuojantys privačios miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis, privalo sumokėti į valstybės biudžetą šio straipsnio 7 dalyje nurodytą piniginę kompensaciją.“

16. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 24 straipsnio 4 dalies redakcija:

„4. Miško savininkai ir valstybinio miško valdytojai miško sanitarinės apsaugos reikalavimuose nustatytais atvejais turi pranešti Vyriausybės įgaliotai institucijai apie pavojingų medžių ligų ir miško kenkėjų židinius. Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir juos likviduoti laikantis miško sanitarinės apsaugos reikalavimų, išskyrus šio įstatymo 3 straipsnio 5 dalies 16 punkte nurodytą atvejį. Pareiga pranešti apie medžių ligų ir kenkėjų židinius ir juos likviduoti netaikoma 1 grupės miško savininkams ir valstybinio miško valdytojams.“

17. 2029 m. sausio 1 d. įsigalioja toks šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo papildymas 26 straipsniu:

„26 straipsnis. Įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

1. Aplinkos ministerija atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (toliau – *ex post* vertinimas).

2. Atliekant *ex post* vertinimą, turi būti įvertinta, ar 2029 m. sausio 1 d. įsigaliojus miškų grupėms: pasikeitė miškų naudojimo efektyvumas, ar buvo užtikrinama miško teikiamų ekologinių, socialinių ir ekonominių naudų pusiausvyra, ar pagerėjo biologinės įvairovės apsauga miškuose, ar padidėjo socialinių visuomenės poreikių užtikrinimas miškuose, kokią įtaką pokyčiai turėjo miškų sektoriui, ekonomikai ir valstybės biudžetui.

3. *Ex post* vertinimo laikotarpis – 5 metai nuo įstatymo nuostatų, reglamentuojančių miškų grupes, įsigaliojimo dienos.

4. *Ex post* vertinimas turi būti atliktas iki 2034 m. gruodžio 31 d.“

18. Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi pagal šio straipsnio 5 dalį Vyriausybės patvirtintais miškų grupių normatyvais ir nustatyta miškų priskyrimo miškų grupėms tvarka, parengia ir patvirtina miškų priskyrimo miškų grupėms planus tokia tvarka:

1) iki 2026 m. gruodžio 31 d. – Klaipėdos apskrities (Klaipėdos, Kretingos, Skuodo, Šilutės rajonų, Klaipėdos ir Palangos miestų, Neringos), Šiaulių apskrities (Akmenės, Joniškio, Kelmės, Pakruojo, Radviliškio, Šiaulių rajonų, Šiaulių miesto), Tauragės apskrities (Jurbarko, Šilalės, Tauragės rajonų, Pagėgių) ir Telšių apskrities (Mažeikių, Plungės, Telšių rajonų, Rietavo) savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planus;

2) iki 2027 m. gruodžio 31 d. – Utenos apskrities (Anykščių, Ignalinos, Molėtų, Utenos, Zarasų rajonų, Visagino), Vilniaus apskrities (Šalčininkų, Širvintų, Švenčionių, Trakų, Ukmergės, Vilniaus rajonų, Elektrėnų, Vilniaus miesto) ir Marijampolės apskrities (Šakių, Vilkaviškio rajonų, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės) savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planus;

3) iki 2028 m. gruodžio 31 d. – Alytaus apskrities (Alytaus, Lazdijų, Varėnos rajonų, Alytaus miesto, Druskininkų), Kauno apskrities (Jonavos, Kaišiadorių, Kauno, Kėdainių, Prienų, Raseinių rajonų, Kauno miesto, Birštono) ir Panevėžio apskrities (Biržų, Kupiškio, Panevėžio, Pasvalio, Rokiškio rajonų, Panevėžio miesto) savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planus.

19. Šio straipsnio 18 dalyje išvardyti miškų priskyrimo miškų grupėms planai įsigalioja 2029 m. sausio 1 d.

20. Iki šio įstatymo įsigaliojimo išduoti leidimai kirsti mišką ir suderinti pranešimai apie ketinimą kirsti mišką galioja ne ilgiau kaip iki 2025 m. gruodžio 31 d. Nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos iki 2028 m. gruodžio 31 d. išduoti leidimai kirsti mišką galioja iki juose nurodytos datos, bet ne ilgiau kaip iki 2028 m. gruodžio 31 d.

21. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Miškų įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatytos kompensacijos išmokamos privačių miškų savininkams už pagrindinių miško kirtimų draudimus, atsiradusius įsigaliojus šiam įstatymui.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas